

Remisspromemoria

Datum 2026-05-20

FI dnr 26-1152

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya föreskrifter och allmänna råd om konsumentkrediter

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden, som ska ersätta de nuvarande allmänna råden inom samma område. I jämförelse med de nuvarande allmänna råden innebär förslaget vissa tillägg och ändringar i de delar som rör tillämpningen av god kreditgivningssed och kreditprövning. Bland annat förtydligas vilka uppgifter som bör ingå i underlaget för kreditprövningen samt hur de bör samlas in och kontrolleras. Övriga delar av de nuvarande allmänna råden förs över till de nya råden oförändrade i sak, men med vissa redaktionella ändringar.

Finansinspektionen föreslår även nya föreskrifter och allmänna råd om bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter, som ska ersätta Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2016:29) om verksamhet med bostadskrediter. Ändringarna gäller främst företag som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. För dessa företag föreslås nya bestämmelser om bland annat ansökan om tillstånd, krav på verksamheten, prövning av ägare och ledning samt krav på kunskap och kompetens. Bestämmelserna som berör bostadskreditinstitut kvarstår i princip oförändrade. Redaktionella ändringar och andra mindre ändringar har dock gjorts.

Ändringar föreslås även i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:12) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i vissa finansiella företag, för att ägare och ledning i företag som driver verksamhet med kreditgivning av andra konsumentkrediter än bostadskrediter ska kunna prövas enligt regelverket.

Bakgrunden till Finansinspektionens förslag är att Europaparlamentet och rådet har antagit ett nytt konsumentkreditdirektiv¹. I prop. 2025/26:223 föreslås de författningsändringar som behövs i svensk rätt för att genomföra direktivet. Det handlar bland annat om en ny konsumentkreditlag samt ändringar i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Med anledning av lagförslagen föreslås även vissa följdändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:1) om information om ränta på bostadskrediter och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2018:16) om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag

Samtliga föreslagna ändringar föreslås träda i kraft den 20 november 2026.

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2025 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

Innehåll

1	Utgångspunkter	4
1.1	Målet med regleringen.....	5
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	5
1.3	Regleringsalternativ	6
1.4	Rättsliga förutsättningar	7
1.5	Ärendets beredning	8
2	Motivering och överväganden	9
2.1	Allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden	9
2.2	Föreskrifter och allmänna råd om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter	26
2.3	Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:12) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i vissa finansiella företag.....	47
2.4	Ikraftträdande	48
3	Förslagets konsekvenser	48
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna.....	49
3.2	Konsekvenser för företagen	51
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	59

1 Utgångspunkter

Europaparlamentet och rådet har antagit ett nytt konsumentkreditdirektiv² (nya konsumentkreditdirektivet), som ska vara genomfört i svensk rätt senast den 20 november 2026.

Den nu gällande konsumentkreditlagen (2010:1846) (2010 års konsumentkreditlag) utgår från 2008 års konsumentkreditdirektiv³. I prop. 2025/26:223 föreslås en ny konsumentkreditlag (nya konsumentkreditlagen), som bland annat innebär att ränte- och avgiftsfria konsumentkrediter omfattas i fler fall än tidigare, att en konsumentkredit som lämnas av en tredje part vid köp av varor och tjänster alltid omfattas av regleringen samt att bestämmelserna om kreditprövning skärps. Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2025:10) om krediter i konsumentförhållanden (de allmänna råden om konsumentkrediter) har lämnats i förhållande till 2010 års konsumentkreditlag och behöver därför ses över.

I prop. 2025/26:223 föreslås även att tillämpningsområdet för lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter (LVB) ska utvidgas till att, utöver bostadskrediter, omfatta andra krediter som faller in under det nya konsumentkreditdirektivets tillämpningsområde. Lagen föreslås även få ett nytt namn – lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter (LVBK). De föreslagna lagändringarna innebär att det ställs nya krav på företag som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Bland annat ställs det krav på kunskap och kompetens hos kreditgivares och kreditförmedlares personal samt krav på förfaranden för registrering, tillstånd och tillsyn över kreditgivare och kreditförmedlare. Det ställs även krav på att ägare och ledning i ett företag som driver verksamhet med kreditgivning ska vara lämpliga.

De föreslagna ändringarna i LVB förväntas innebära att Finansinspektionen får nya bemyndiganden. Finansinspektionen har i dag föreskrifter till LVB i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2016:29) om verksamhet med bostadskrediter (bolåneföreskrifterna). Föreskrifter om lämplighet för ägare och ledning finns i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:12) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i vissa

---

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2025 av den 18 oktober 2023 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG.

finansiella företag (föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning). Även dessa föreskrifter ses nu över.

1.1 Målet med regleringen

Den föreslagna revideringen av de allmänna råden om konsumentkrediter syftar till att anpassa de allmänna råden till en ny konsumentkreditlag och på så vis ge rättslig vägledning om bland annat hur kreditprövningar bör göras. De delar av de allmänna råden som endast berör bostadskrediter förs över till de nya allmänna råden oförändrade i sak, men med vissa redaktionella ändringar. Ytterst syftar regleringen till att bidra till ett starkt konsumentskydd.

Målsättningen med de föreslagna ändringarna i bolåneföreskrifterna och i föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning är att komplettera den lagreglering som ska genomföra det nya konsumentkreditdirektivet. Det handlar om att tydliggöra vad en ansökan om tillstånd ska innehålla, hur kraven på verksamheten ska uppfyllas och vilka upplysningar som ska lämnas till Finansinspektionen. Avsikten är att på så sätt få ett tydligt regelverk, som är enkelt för berörda aktörer att tillämpa och som underlättar Finansinspektionens verksamhet med tillstånd och tillsyn. Om ett sådant regelverk införs så kommer det att bidra till ett högt skydd för konsumenterna.

De föreslagna ändringarna i föreskrifterna och de allmänna råden samt de föreslagna ändringarna i LVBK och den nya konsumentkreditlagen innebär också att följdändringar behöver göras i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:1) om information om ränta på bostadskrediter och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2018:16) om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag för att hänvisningarna i föreskrifterna ska förbli korrekta efter de genomförda regeländringarna.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Utöver de föreslagna ändringarna i LVB och införandet av en ny konsumentkreditlag som beskrivs i avsnitt 1, samt vissa ändringar i fråga om frekvensen för utvärdering av interna regler som föreslås i prop. 2025/26:253, finns det inga kända författningsändringar som kan komma att påverka förslagen till föreskrifter och allmänna råd.

1.3 Regleringsalternativ

Finansinspektionen har inte några särskilda bemyndiganden att meddela föreskrifter på konsumentkreditlagens område. Alla myndigheter har dock en allmän rätt att utan särskilt bemyndigande utfärda allmänna råd inom sitt verksamhetsområde i form av rekommendationer om tillämpningen av en författning, se 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725). Allmänna råd bör endast utfärdas på de områden där det finns ett särskilt behov. På det område som rör krediter i konsumentförhållanden har Finansinspektionen lämnat allmänna råd sedan början av 1990-talet. Inspektionen bedömer att det även fortsättningsvis finns behov av allmänna råd på området, särskilt nu när ny lagstiftning ska införas med anledning av det nya konsumentkreditdirektivet. Utan allmänna råd skulle företagen lämnas utan vägledning om hur Finansinspektionen ser på kraven i den nya konsumentkreditlagen. I avsaknad av ett bemyndigande som ger Finansinspektionen möjlighet att meddela bindande föreskrifter, anser inspektionen att allmänna råd är den lämpligaste formen av reglering.

Ett alternativ till att införa nya föreskrifter till LVBK är att lämna allmänna råd. Allmänna råd är dock till skillnad från föreskrifter inte bindande, utan endast en rekommendation till företagen om hur de kan agera för att uppfylla de krav som ställs i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter. Bindande föreskrifter används redan i dag för att genomföra bolånedirektivet⁴ och reglera verksamhet med bostadskrediter. Det är därför lämpligt att även andra konsumentkrediter än bostadskrediter regleras genom föreskrifter. Vidare utgår förslagen i prop. 2025/26:223 från att Finansinspektionen ska meddela föreskrifter i anslutning till LVBK. Allmänna råd är därför inte lämpliga i detta fall. Om Finansinspektionen skulle välja att inte införa nya föreskrifter till LVBK skulle det uppstå stor osäkerhet för företagen om vilka uppgifter som ska ingå i ansökan om tillstånd att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter och vilka krav som gäller för att driva sådan verksamhet. Detsamma gäller om Finansinspektionen inte skulle föreskriva att även ägare och ledning i företag som driver verksamhet med kreditgivning av andra konsumentkrediter än bostadskrediter ska omfattas av föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning.

---

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010.

Det finns inte något möjligt alternativ till att göra nödvändiga följdändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om information om ränta på bostadskrediter och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag än att föreskriva om dessa.

1.4 Rättsliga förutsättningar

I prop. 2025/26:223 föreslås bemyndiganden i 7 kap. 1 § LVBK att meddela föreskrifter i anslutning till lagen. Enligt förslagen i propositionen kommer bemyndigandena att ge rätt att i vissa delar meddela föreskrifter både om verksamhet som avser bostadskrediter och om verksamhet med vissa andra konsumentkrediter. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, föreslås få rätt att meddela föreskrifter om

1. vilket innehåll en ansökan om tillstånd enligt LVBK ska ha,
2. de krav på insikt och erfarenhet som ska gälla för deltagande i ledningen av en kreditförmedlare enligt 3 kap. 2 § första stycket 4 LVBK,
3. en sådan försäkring för skadeståndsskyldighet som avses i 3 kap. 2 § första stycket 6 LVBK,
4. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 3 kap. 4 § LVBK,
5. vad en kreditgivare eller kreditförmedlare ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i 4 kap. 1 § LVBK (kravet på bland annat hederlighet),
6. vilka krav som ska gälla för kunskap och kompetens enligt 4 kap. 2 § LVBK,
7. en kreditgivares eller kreditförmedlares ersättningssystem enligt 4 kap. 3–6 §§ LVBK,
8. vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 10 § LVBK och vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal,
9. vad som ska ingå i dokumentation enligt 4 kap. 11 § LVBK (dokumentation av kreditbeslut),

10. riktlinjer för utlåning enligt 4 kap. 14 § LVBK,
11. riktlinjer för värdering av säkerhet enligt 4 kap. 15 § LVBK och vad som ska iakttas när det gäller dokumentation av värderingen, och
12. vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet enligt 5 kap. 3 och 5 §§ LVBK.

Finansinspektionen förväntas få de bemyndiganden som krävs för att få meddela föreskrifter till LVBK i de ämnen som påtalas i avsnitt 1.

Bemyndiganden att göra ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om information om ränta på bostadskrediter finns, utöver bemyndigandena som förväntas till LVBK, i 5 kap. 2 § 2 förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse.

Bemyndiganden att göra ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag finns i 5 kap. 2 § 5, 13 och 14 förordningen om bank- och finansieringsrörelse samt i 6 kap. 1 § 9 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

Finansinspektionen förväntas inte få något bemyndigande att meddela föreskrifter som kompletterar den nya konsumentkreditlagen.

1.5 Ärendets beredning

I arbetet med föreskrifterna och de allmänna råden har Finansinspektionen hållit ett möte med en extern referensgrupp. I mötet deltog representanter från Finansbolagens Förening, Konsumentverket, Svenska Bankföreningen, branschföreningen Swedish Financial Technology Association och Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst. Vid mötet fick deltagarna möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i ansökan om tillstånd enligt LVBK, kraven på verksamheten och vilka upplysningar som ska lämnas till Finansinspektionen. Vid mötet diskuterades även de allmänna råden som Finansinspektionen avser att införa i förhållande till den nya konsumentkreditlagen. Inspektionen bad även deltagarna komma in med uppskattade kostnader för att ställa om verksamheten till de nya krav som regleringen kommer att innebära. Även branschorganisationen Mobility Sweden, Motorbranschens Riksförbund, Sparbankernas Riksförbund och Svensk Handel var inbjudna till mötet, men deltog inte utan fick möjlighet att lämna skriftliga synpunkter på de frågor som ställdes i mötesagendan.

Därutöver har Finansinspektionen hållit möten om kraven på kunskap och kompetens med Finansbolagens Förening, Svenska Bankföreningen, branschföreningen Swedish Financial Technology Association och branschorganisationen Swedsec.

Finansinspektionen har även haft avstämningar med Konsumentverket om utformningen av regelverket och kommunikation med berörda branscher, med anledning av den gränsdragning i LVBK som avgör vilka aktörer som hamnar under Finansinspektionens respektive Konsumentverkets tillsyn.

2 Motivering och överväganden

Finansinspektionen redogör nedan för de ändringar i föreskrifter och allmänna råd som föreslås. De förslag som endast innebär rena följdändringar behandlas dock inte särskilt. Sådana ändringar görs i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om information om ränta på bostadskrediter och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag. Anledning till följdändringarna är förslaget om att lagen om verksamhet med bostadskrediter ska ändra namn till lagen om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter, att det föreslås en ny konsumentkreditlag samt att Finansinspektionen föreslår nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden.

I avsnitt 2.1 och 2.2 redogörs för förslagen och skälen till nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden respektive nya föreskrifter och allmänna råd om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. Presentationen av förslagen följer i huvudsak avsnitts- och kapitelindelningen i respektive reglering. I avsnitt 2.3 redogörs för de ändringar som föreslås i föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning.

I avsnitt 2.4 behandlas frågan om när de föreslagna allmänna råden och föreskrifterna ska träda i kraft samt behovet av informationsinsatser.

2.1 Allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden

I stora delar är förslaget till allmänna råd oförändrade i sak i förhållande till de råd som gäller i dag. Dessa delar av råden kommenteras inte särskilt i

denna remisspromemoria. Detta innefattar de ändringar som görs i de delar av de allmänna råden som berör god kreditgivningssed och kreditprövning och som endast är av redaktionell art. Inga ändringar i tillämpningen är alltså avsedda i dessa delar. För skälen hänvisas till beslutspromemorian för de allmänna råden om krediter i konsumentförhållanden från 2021.⁵

De ändringar som görs i de delar av de allmänna råden som endast berör bostadskrediter är av redaktionell art, om de inte kommenteras särskilt i denna remisspromemoria. Inga ändringar i tillämpningen är alltså avsedda. För skälen i dessa delar hänvisas därför till beslutspromemoriorna för de allmänna råden om krediter i konsumentförhållanden från 2014 och 2025.⁶ I detta sammanhang kan det noteras att den europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer om kreditgivning och övervakning (EBA/GL/2020/06) fortsatt gäller för bostadskrediter. Det innebär bland annat att syftet med krediten bör beaktas i den utsträckning som anges i riktlinjerna, även om detta enligt förslaget inte längre regleras i de allmänna råden.

I sammanhanget bör nämnas att Konsumentverket har allmänna råd som gäller tillämpningen av vissa bestämmelser i 2010 års konsumentkreditlag, som rör bland annat avtalsvillkor och marknadsföring (Konsumentverkets allmänna råd [KOVFS 2020:1] om konsumentkrediter). Dessa allmänna råd ses nu över med anledning av det nya konsumentkreditdirektivet. För företag som inte är under Finansinspektionens tillsyn, kommer Konsumentverkets reglering att vara tillämpliga fullt ut. För företag som är under Finansinspektionens tillsyn gäller Konsumentverkets reglering endast i tillämpliga delar.

2.1.1 God kreditgivningssed

I 1 kap. 9 § nya konsumentkreditlagen finns bestämmelser om god kreditgivningssed. Enligt bestämmelserna ska näringsidkaren i sitt förhållande till konsumenten agera på ett sådant sätt att det stämmer överens med god kreditgivningssed. Det innebär att näringsidkaren ska ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg.

---

⁵ Beslutspromemorian i ärendet FI dnr 20-20058.

⁶ Beslutspromemoriorna i ärendena FI dnr 14-1394 och 15-9011.

Bestämmelserna om god kreditgivningssed fastställer hur näringsidkaren ska förhålla sig till konsumenten före och under avtalstiden, och motsvarar till stor del 6 § i 2010 års konsumentkreditlag.⁷

Vad som avses med god kreditgivningssed utvecklas närmare i förarbetena till 2010 års lag. Där anges att bestämmelserna markerar kreditgivarens ansvar samt att de ska utgöra en grundval för lagens mer konkreta regler. Vidare anges att bestämmelserna är en utfyllande norm för tolkning när det gäller kraven på hur kreditgivaren ska handla i situationer som inte närmare har reglerats i lagen eller i avtalet mellan parterna.⁸

Till skillnad från i 2010 års konsumentkreditlag anses inte näringsidkarens förklaringskyldighet vara en del av god kreditgivningssed i den nya konsumentkreditlagen, även om förklaringskyldighet och god kreditgivningssed delvis är överlappande. Förklaringskyldigheten – som i första hand syftar till att ge konsumenten tillräckligt underlag innan ett kreditavtal ingås – regleras i stället separat i den nya konsumentkreditlagen. Om kreditgivare handlar i strid med förklaringskyldigheten ska marknadsföringslagen tillämpas.⁹ Finansinspektionen kommer av den anledningen inte längre att lämna allmänna råd som gäller för förklaringskyldigheten.

Omsorgsplikt

Finansinspektionens förslag: Ett företag som tillhandahåller en kredit till en konsument bör, både inför att ett kreditavtal ingås och under tiden som avtalet gäller, utgå från den enskilda konsumentens behov och förutsättningar.

Det innebär bland annat att företaget bör

- ta hänsyn till att det vid långa återbetalningstider finns en ökad risk för att konsumentens ekonomiska förutsättningar försämras under återbetalningstiden,
- överväga om det är i konsumentens intresse att beviljas en kredit med ett månatligt återbetalningsbelopp som inte står i rimlig relation till det sökta kreditbeloppet, och
- avråda konsumenten från att ta en kredit om det av omständigheterna i det

---

⁷ Prop. 2025/26:223 s. 203.

⁸ Prop. 2009/10:242 s. 52 och 90 samt prop. 1991/92:83 s. 32 f och 106 f.

⁹ Prop. 2025/26:223 s. 215.

enskilda fallet framgår att krediten är ofördelaktig för konsumenten, till exempel med hänsyn till typen av kredit eller kreditens återbetalningstid.

Om en medsökande krävs för att en kredit ska beviljas, bör företaget tydligt informera den medsökande om konsekvenserna av att gemensamt med någon annan ingå ett kreditavtal och om att krediten endast kommer att beviljas om den medsökande medverkar.

Ett företag bör säkerställa identiteten på den som söker en kredit innan företaget hanterar kreditansökan.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen föreslår nya allmänna råd om den enskilda konsumentens behov och förutsättningar, information till en medsökande och säkerställande av identiteten på den som söker en kredit.

Den enskilda konsumentens behov och förutsättningar

De övergripande råden om att ett företag som tillhandahåller en kredit bör utgå från konsumentens behov och förutsättningar finns redan i de nuvarande allmänna råden om krediter i konsumentförhållanden. Finansinspektionen föreslår dock att det införs två nya strecksatser i det andra stycket som ger vägledning om vad det som anges i första stycket innebär. Enligt de föreslagna strecksatserna bör ett företag ta hänsyn till de ökade risker som långa återbetalningstider innebär och göra vissa överväganden när det månatliga återbetalningsbeloppet är lågt i förhållande till det sökta kreditbeloppet. Dessa nya allmänna råd föreslås mot bakgrund av att den nya konsumentkreditlagen betonar vikten av att ett företag omsorgsfullt ska ta till vara konsumentens intressen. Förslaget innebär även att sista strecksatsen om att ta hänsyn till konsumentens förutsättningar att ta till sig information och utvärdera finansiella beslut tas bort efter som den knyter an till förklaringskyldigheten, se avsnittet *God kreditgivningssed*.

Finansinspektionen har uppmärksammat en förändring på kreditmarknaden de senaste åren där återbetalningstiderna blir allt längre. Dessutom erbjuder allt fler kreditgivare kontokrediter i stället för blancokrediter. Genom en kontokredit erbjuds konsumenten ett kreditutrymme att fritt utnyttja över tid. Till skillnad från en blancokredit, som upphör när den har återbetalats, kvarstår kreditutrymmet för en kontokredit och kan åter nyttjas av konsumenten. Kontokrediter kan användas som en finansiell buffert som ger konsumenten en möjlighet att klara av oförutsedda händelser. Om

kreditutrymmet är kopplat till ett kreditkort kan det även finnas försäkringar som ökar nyttan för konsumenten. Samtidigt är det riskfyllt för ekonomiskt svaga konsumenter att använda kontokrediter som en finansiell buffert, eftersom de ekonomiska förutsättningarna för en konsument som behöver nyttja krediten kan ha ändrats sedan kreditgivaren prövade konsumentens återbetalningsförmåga. En beviljad kontokredit kan nyttjas återkommande utan att någon ny bedömning av återbetalningsförmågan behöver göras om inte konsumenten ansöker om att öka kreditutrymmet.

För blancokrediter gäller i stället att de ofta avser högre belopp och har längre återbetalningstider. Oavsett om krediten ges som en blancokredit eller en kontokredit är det vid långa återbetalningstider viktigt att kreditgivaren tar hänsyn till att konsumentens situation kan förändras på oförutsebara sätt. Konsumenten kan till exempel genomgå en skilsmässa eller bli sjuk. Detta är omständigheter som får stor påverkan på konsumentens återbetalningsförmåga. Mot denna bakgrund anser Finansinspektionen att risken för att oförutsedda händelser inträffar bör beaktas av kreditgivaren innan en kredit som har en lång återbetalningstid beviljas. För andra konsumentkrediter än bostadskrediter bedömer Finansinspektionen att en återbetalningstid som överstiger 36 månader generellt sett bör betraktas som lång.

En konsekvens av en lång återbetalningstid är att fler konsumenter kan beviljas krediten, särskilt när det är fråga om mindre krediter. Detta medför en tydlig risk för överskuldssättning bland konsumenterna. En bidragande riskfaktor i sammanhanget är vidare att en konsument vid en längre återbetalningstid kan beviljas flera krediter av den aktuella typen från olika kreditgivare. Konsumenten kan då få svårt att återbetala samtliga krediter i den takt som återbetalningsplanerna förutsätter.

Ytterligare en riskfaktor i sammanhanget är de krediter som inte träffas av kostnadstaket i 4 kap. 5 § förslaget till ny konsumentkreditlag. Kostnadstaket innebär att kostnaderna inte får överstiga ett belopp som motsvarar kreditbeloppet eller, i fråga om en kontokredit, varje enskilt utnyttjande av kreditbeloppet som konsumenten har gjort. Kostnadstaket gäller inte för en kontokredit som huvudsakligen avser kreditköp eller för en kredit som avser kreditköp där kreditbeloppet inte överstiger två procent av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gällde när kreditavtalet ingicks. Det innebär att dessa krediter, även om det ursprungliga låne-

beloppet varit begränsat, kan bli väldigt kostsamma för de konsumenter som inte kan fullfölja sina åtaganden.

Sammantaget anser Finansinspektionen därför att ett företag inför beviljandet av en kredit som har ett månatligt återbetalningsbelopp som inte står i rimlig relation till det sökta kreditbeloppet bör överväga om det är i konsumentens intresse att beviljas krediten. Finansinspektionen har i sin tillsyn uppmärksammat att kreditgivare vid krediter på cirka 2 500–20 000 kronor kan tillämpa en återbetalningstid på upp till 48 månader, vilket leder till att det är ett mycket lågt belopp som ska återbetalas varje månad. Enligt inspektionen är detta ett exempel på när en återbetalningstid inte kan anses stå i rimlig relation till det sökta kreditbeloppet.

Sedan tidigare följer av de allmänna råden om konsumentkrediter att ett företag bör avråda konsumenten från att ta en kredit om det av omständigheterna i det enskilda fallet framgår att krediten är ofördelaktig för konsumenten. En omotiverad lång återbetalningstid i det enskilda fallet kan vara en sådan omständighet som medför att företaget bör avråda konsumenten från att ta krediten.¹⁰

Medsökande

Det blir allt vanligare att en person som ansöker om en konsumentkredit har en medsökande, det vill säga att två personer gemensamt ansöker om en kredit. Finansinspektionen har i sin tillsyn exempelvis sett att det blivit betydligt vanligare att det finns en medsökande än att låntagaren har en borgensman när ett kreditavtal ingås. Att det finns en medsökande ökar typiskt sett chansen att få en kredit beviljad och kan i vissa fall även ge låntagarna bättre villkor. I vissa fall lyfts fördelarna med att ha en medsökande fram redan i ansökningsstadiet, i andra fall efterfrågas en medsökande först i samband med kreditprövningen.

Det framgår av 3 kap. 13 § andra stycket nya konsumentkreditlagen att om kreditavtalet innebär ett gemensamt åtagande för flera konsumenter, så ska kreditprövningen göras utifrån konsumenternas gemensamma förutsättningar. Samtidigt har kreditgivaren möjlighet att kräva endast den ena parten i avtalet på betalning om betalningsproblem uppstår, eftersom det finns ett solidariskt betalningsansvar gentemot kreditgivaren.

---

¹⁰ Beslutspromemorian i ärendet FI dnr 20-20058 s. 15–19.

Att man kan ingå ett kreditavtal gemensamt med någon annan är inte en ny företeelse. Finansinspektionen anser dock att det finns en risk att den medsökande inte fullt ut förstår konsekvenserna av att ingå kreditavtalet. Det gäller särskilt i de fall där kreditgivaren uppmanar konsumenten att ange en medsökande för att få krediten beviljad. I sin tillsyn har inspektionen noterat att kreditgivare ofta frågar konsumenten om det finns en medsökande, och att konsumenten får information om att det kan vara lättare att få krediten beviljad om det är två sökanden. Finansinspektionen bedömer att det i en situation där en kreditgivare kräver att det finns en medsökande för att krediten ska beviljas, är särskilt viktigt att den medsökande tydligt informeras om att dennes medverkan är en förutsättning för att krediten ska beviljas, och vad det i praktiken innebär att stå som medsökande till en kredit. Denna information är viktig för att minska riskerna att en medsökande hamnar i en situation där denne blir solidariskt betalningsansvarig för krediten utan att ha förstått konsekvenserna av åtagandet. Finansinspektionen föreslår därför allmänna råd med denna innebörd. Förslaget innebär inte att kreditgivaren är skyldig att avråda den medsökande från att ingå kreditavtalet, utan endast att kreditgivaren bör lämna viss information.

Säkerställa identiteten

Finansinspektionen föreslår också att det införs allmänna råd om att ett företag bör säkerställa identiteten på den som söker en kredit innan företaget börjar hantera en kreditansökan. Inspektionen har under flera års tid uppmärksammat att konsumenter som ansöker om en kredit, framför allt via kreditförmedlare, inte alltid identifieras innan arbetet med kreditförmedlingen påbörjas. Inspektionen har bland annat fått kännedom om fall då förmedlingsuppdrag har påbörjats utan att den konsument som uppges vara sökande har gjort en förfrågan hos kreditförmedlaren. Vidare har Nationellt bedrägericentrum (NBC) informerat Finansinspektionen om att avsaknaden av identifiering vid kreditförmedling är en riskfaktor vid bedrägerier.

Det är i dag möjligt att med endast uppgift om personnummer, e-postadress och telefonnummer starta en ansökan hos en kreditförmedlare, utan att någon identifiering eller annan kontroll sker. En bedragare kan alltså ansöka om en kredit via en kreditförmedlare genom att använda någon annans personnummer, men ange sin egen e-postadress. Svaret från förmedlingen går då till den e-postadress som lämnats av bedragaren, utan att kredit-

givaren eller kreditförmedlaren har möjlighet att kontrollera vilken e-postadress som hör ihop med det angivna personnumret. Vid kreditförmedling skickas det dels en förfrågan till det kreditupplysningsbolag som kreditförmedlaren använder, dels hämtas det in erbjudanden från de kreditgivare som förmedlaren samarbetar med. Om konsumenten ansöker om en kredit enligt erbjudandet sker oftast en identifiering, men en viss skada har redan uppstått eftersom integritetskänsliga uppgifter kan ha behandlats utan ett legitimt skäl. Dessutom har en så kallad omfråga registrerats på konsumenten utan att denne är medveten om det. Antalet omfrågningar som registreras hos ett kreditupplysningsbolag kan ha betydelse för konsumentens framtida möjligheter att beviljas en kredit och påverka den ränta som konsumenten erbjuds. Finansinspektionen anser därför att det är viktigt att kreditförmedlaren med säkerhet vet vem som ingår avtalet om kreditförmedlingstjänsten.

2.1.2 Kreditprovning

I 3 kap. 13 och 14 §§ nya konsumentkreditlagen genomförs de delar av artikel 18 i det nya konsumentkreditdirektivet som reglerar näringsidkarens skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet. De föreslagna allmänna råden om kreditprovning lämnas i förhållande till dessa bestämmelser. Det kan dock noteras att kreditprovningen, i likhet med vad som gäller i dag, bör ske i ljuset av god kreditgivningssed.

I 3 kap. 13 § nya konsumentkreditlagen regleras näringsidkarens skyldighet att göra en kreditprovning. I 3 kap. 14 § anges vilka uppgifter som ska ligga till grund för kreditprovningen. Båda paragraferna motsvarar till viss del 12 § i 2010 års konsumentkreditlag. Den nya regleringen innehåller mer detaljerade krav på kreditprovningen jämfört med den tidigare bestämmelsen och ger ett starkare konsumentskydd. Till exempel regleras i den nya lagen vilka uppgifter som ska hämtas in. Det skiljer sig markant från vad som gäller i dag, där lagbestämmelsen anger att kreditgivaren ska hämta in tillräckliga uppgifter men där kreditgivaren samtidigt ges ett utrymme att skönsmässigt bedöma vad detta innebär i det enskilda fallet.

I 3 kap. 13 § nya konsumentkreditlagen preciseras vidare att kreditprovningen ska vara grundlig och göras i konsumentens intresse. Det anges också, precis som i dag, att en kredit endast får beviljas om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra kreditavtalet. En kreditprovning ska enligt 3 kap. 14 § alltid grundas på uppgifter om konsumentens inkomster, utgifter och skulder. Uppgifterna ska även avse andra

ekonomiska förhållanden som är nödvändiga och proportionerliga och då med hänsyn till vilken slags kredit det rör sig om, kreditavtalets löptid och belopp samt riskerna för konsumenten. Av paragrafen framgår även att näringsidkaren på ett lämpligt sätt ska kontrollera uppgifterna.

Det framgår av förarbetena att kravet på att bedömningen av konsumentens kreditvärdighet ska vara grundlig och att kreditprövningen ska göras i konsumentens intresse tar sikte på att hindra oansvarig utlåning och överskuldssättning. Att kreditprövningen ska vara grundlig följer direkt av direktivet och omfattar alla led i kreditprövningen. I förarbetena understryks hur viktigt det är att kreditgivare gör en noggrann kreditprövning och beaktar omständigheter som kan ha betydelse för att bedöma konsumentens återbetalningsförmåga.¹¹

Av förarbetena framgår även att kreditgivaren behöver skaffa sig en helhetsbild av konsumentens ekonomiska situation. Vidare framgår att med inkomst avses lön, pension och andra inkomster. Utgifter avser kostnader för boende, övriga levnadskostnader och andra utgifter. Skulder avser befintliga lån och krediter som konsumenten redan har. Andra ekonomiska förhållanden kan avse till exempel borgensåtaganden.¹²

Att de uppgifter som hämtas in för att läggas till grund för kreditprövningen ska kontrolleras framgår av 3 kap. 14 § tredje stycket nya konsumentkreditlagen. Kontrollen ska ske på ett lämpligt sätt. Det innebär enligt förarbetena att kontrollen bör vara proportionell och avse det som är nödvändigt i det enskilda fallet. Till exempel kan en kreditupplysning ligga till grund för kontroll av vissa uppgifter.¹³

Samla in uppgifter

Finansinspektionens förslag: Ett företag bör endast samla in uppgifter om en konsuments ekonomiska förhållanden från ändamålsenliga källor.

I samband med att ett företag samlar in uppgifter bör företaget tydligt informera konsumenten om vilka uppgifter som kommer att samlas in och från vilka källor. Konsumenten bör även få tydlig information om vilka inkomster, utgifter, skulder samt övriga ekonomiska åtaganden som

---

¹¹ Prop. 2025/26:223 s. 119.

¹² Prop. 2025/26:223 s. 217.

¹³ Prop. 2025/26:223 s. 219.

konsumenten ska lämna uppgifter om i ansökan. Företaget kan bland annat ge exempel på vilka typer av kostnader som konsumenten ska ange.

När uppgifter samlas in direkt från konsumenten bör företaget på ett tydligt sätt upplysa konsumenten om vikten av att lämna korrekta och aktuella uppgifter.

Finansinspektionens skäl: Att uppgifter endast bör samlas in från ändamålsenliga källor är inte nytt utan återfinns även i de nuvarande allmänna råden. Rådet innebär bland annat att uppgifter inte bör samlas in från sociala medier. Detta ligger i linje med artikel 18.3 nya konsumentkreditdirektivet, som anger att sociala nätverk inte ska betraktas som en extern källa.

Syftet med förslaget om att företaget tydligt bör informera konsumenten om vilka uppgifter som kommer att samlas in, är att det ska bli transparent för konsumenten vilka uppgifter som kreditgivaren kommer att samla in och grunda kreditprövningen på. Att särskilt informera konsumenten om det, i samband med att kreditgivaren upplyser om vilka andra källor som uppgifter hämtas ifrån, bör bidra till att de uppgifter som konsumenten lämnar blir så korrekta som möjligt. Råden innebär bland annat att om kreditgivaren samlar in uppgifter via en kontoinformationstjänst, så bör konsumenten få tydlig information om vilka av konsumentens konton som omfattas av insamlingen. Det kan i detta sammanhang även noteras att konsumentens samtycke alltid krävs för att få hämta in uppgifter via en kontoinformationstjänst.

En annan viktig aspekt för att säkerställa att de uppgifter som samlas in är så korrekta som möjligt är att det är tydligt för konsumenten vilka uppgifter som ska lämnas i kreditansökan. Detta gäller särskilt i fråga om hur konsumenten förväntas redogöra för utgifter och skulder. Exempelvis bör det av ansökningsformuläret tydligt framgå på vilket sätt konsumenten ska lämna uppgifter om sina bostadslån, inklusive månatliga kostnader för ränta och amortering. Detta eftersom det annars kan framstå som oklart för konsumenten om det ska anges som en skuld eller som en bostadsutgift. Det bör även tydligt framgå var konsumenten ska ange eventuella kostnader för andra bostadskrediter, till exempel för fritidshus. Som framgår av de föreslagna råden är ett sätt att tydliggöra detta för konsumenten att det ges exempel på vilka typer av kostnader som konsumenten ska ange på respektive plats.

Av tredje stycket framgår att företaget bör vara tydlig med hur viktigt det är att konsumenten lämnar korrekta och aktuella uppgifter när dessa hämtas direkt från konsumenten. Motsvarande råd finns i dag men förslaget innebär att även kreditförmedlare träffas, till skillnad från nuvarande allmänna råd som endast gäller kreditgivare.

Inkomster

Finansinspektionens förslag: Företaget bör samla in uppgifter om källan till konsumentens inkomst. Företaget bör även samla in uppgifter som visar om inkomsten är månatlig eller på annat sätt regelbunden.

Om inkomsten är oregelbunden bör företaget samla in tillräckligt många uppgifter om inkomsten för att kunna göra en tillförlitlig uppskattning av framtida inkomster. De uppgifter som samlas in behöver avse en tillräckligt lång tidsperiod för att en sådan uppskattning ska kunna göras.

Om uppgifter om inkomst samlas in direkt från konsumenten bör det tydligt framgå om det är brutto- eller nettoinkomst som ska anges.

Finansinspektionens skäl: Konsumenten behöver som utgångspunkt en inkomstkälla för att kunna återbetala en kredit. Källan till inkomsten kan till exempel vara en anställning hos en arbetsgivare eller en försäkring hos ett försäkringsbolag (exempelvis en pensionsförsäkring). Av informationen som företaget samlar in om källan bör det även framgå vad konsumenten har för sysselsättning, såsom anställningsform (till exempel tillsvidareanställning eller visstidsanställning) eller om konsumenten har en annan sysselsättning (exempelvis är pensionär eller studerande). Detta är viktigt för att kreditgivaren vid bedömningen av återbetalningsförmågan ska kunna ta hänsyn till att en inkomstkälla kan komma att ändras under kreditens löptid, till exempel om konsumenten har uppnått en sådan ålder att han eller hon kan gå i pension under kreditens återbetalningstid.

Enligt de föreslagna råden bör företaget förutom att samla in uppgifter om källan till inkomsten även samla in uppgifter som visar om inkomsten är månatlig eller på annat sätt regelbunden. Syftet är att skapa förutsättningar för företaget att kunna bedöma hur varaktig och stabil källan till inkomsten kommer att vara under den sökta kreditens återbetalningstid.

Om konsumentens inkomst är oregelbunden förutsätter en grundlig kreditprövning att kreditgivaren tar hänsyn till om konsumenten ändå har återkommande inkomster som är av en sådan omfattning att konsumenten

ska kunna fullgöra kreditavtalet. Företaget behöver därför samla in tillräckligt många uppgifter om inkomsten och från en tillräckligt lång tidsperiod, så att det klart framgår om och i vilken omfattning konsumenten får återkommande inkomster. Detta behövs för att kunna göra en tillförlitlig uppskattning av framtida inkomster när kreditgivaren ska bedöma konsumentens återbetalningsförmåga.

Om kreditgivaren samlar in uppgifter om inkomsten direkt från konsumenten, bör det tydligt framgå om det är brutto- eller nettoinkomst som ska anges för att säkerställa att uppgifterna som läggs till grund i kreditprövningen ska kunna hanteras korrekt.

Utgifter

Finansinspektionens förslag: Företaget bör samla in samtliga relevanta uppgifter om konsumentens boendekostnader, övriga levnadskostnader och andra relevanta utgifter.

Uppgifterna om boendekostnader bör omfatta de utgifter som kan hänföras till den typ av boende som konsumenten har.

Uppgifterna om övriga levnadskostnader bör omfatta samtliga utgifter som är relevanta utifrån det aktuella hushållets sammansättning.

Om företaget använder en schablon för konsumentens övriga levnadskostnader, behöver den vara rimlig utifrån konsumentens levnadsförhållanden och hushållets sammansättning. Om schablonen saknar relevanta utgiftsposter bör företaget komplettera kreditprövningen med uppgifter om sådana utgifter.

Finansinspektionens skäl: Som anges ovan ska konsumentens utgifter alltid ingå som en del i kreditprövningen.

För att kreditgivaren ska kunna göra en fullgod bedömning av konsumentens förutsättningar att fullgöra kreditavtalet är det viktigt att kreditgivaren samlar in uppgifter om samtliga relevanta utgifter som konsumenten har.

Kreditgivaren kan välja att dela upp utgifterna i olika utgiftsposter i ansökningsformuläret. Att på det sättet möjliggöra för konsumenten att dela upp sina utgifter i olika poster minskar risken för att konsumenten glömmer eller bortser från utgifter. Detta gäller särskilt för väsentliga utgiftsposter,

till exempel boendekostnader. Genom en sådan uppdelning skapas också bättre förutsättningar för kreditgivaren att på ett tillförlitligt sätt bedöma skäligheten i uppgifterna och vid behov kontrollera dessa (se avsnittet *Kontroll av insamlade uppgifter*).

Enligt de föreslagna allmänna råden bör boendekostnaden omfatta de utgifter som kan hänföras till den typ av boende som konsumenten har. Kreditgivaren behöver därför som utgångspunkt skaffa sig kunskap om konsumentens boendeform. Om konsumenten har uppgett boendeformen villa eller radhus, bör företaget säkerställa att till exempel kostnad för vatten, sophämtning och eventuell samfällighetsavgift ingår i den boendekostnad som används i kreditprövningen. För boende i hyresrätt eller bostadsrätt bör till exempel uppgift om kostnad för hyra, bostadsrättsavgift, värme och el ingå i boendekostnaden. Exempelen på vilka kostnader som bör ingå i boendekostnaden är inte uttömmande, det viktiga är att samtliga relevanta kostnader relaterade till boendet samlas in.

Bland de utgifter som kreditgivaren behöver beakta vid kreditprövningen ingår övriga levnadskostnader och andra utgifter.¹⁴ Kreditgivaren kan till exempel samla in uppgifter om dessa utgifter genom att be konsumenten ange sin del av hushållets kostnader och andra utgifter i samband med ansökan. Det kan till exempel handla om utgifter för mat, transport och olika typer av abonnemang. För att kreditgivaren vid en kontroll ska kunna bedöma rimligheten i de uppgifter som har samlats in behöver kreditgivaren som utgångspunkt även skaffa sig kunskap om hushållets sammansättning. Det innebär att kreditgivaren kan behöva fråga den sökande om det finns fler vuxna i hushållet samt om det finns ett eller flera barn som den sökande har helt eller delat betalningsansvar för.

I de fall kreditgivaren väljer att använda en schablon för att bedöma en konsuments övriga levnadskostnader finns det särskilda aspekter att ta hänsyn till. Vissa kreditgivare väljer att ta fram en egen schablon för att göra denna bedömning, medan andra använder en schablon från en myndighet som utgångspunkt, exempelvis Konsumentverkets beräkning av hushållskostnader.¹⁵ Som framgår av de föreslagna råden ansvarar kreditgivaren i båda dessa fall för att bedöma rimligheten i schablonen med utgångspunkt utifrån den enskilde konsumentens levnadsförhållanden och

---

¹⁴ Prop. 2025/26:223 s. 217.

¹⁵ Se <https://publikationer.konsumentverket.se/privatekonomi/beraknade-hushallskostnader> (hämtad: 20260513).

hushållets sammansättning. Om kreditgivaren använder en schablon som någon annan tagit fram behöver kreditgivaren dessutom ta hänsyn till den framtagna schablonens syfte. De myndigheter som tar fram schabloner gör det av andra orsaker än att dessa ska användas vid kreditprövningar, till exempel är vissa schabloner tänkta att användas vid löneutmätning. Ofta är dessa schabloner lågt räknade, och saknar väsentliga utgiftsposter, som till exempel transportkostnader. Vidare saknar sådana schabloner i allt väsentligt uppgifter om andra utgifter, som kostnader för fritidsaktiviteter, presenter, nöjen, restaurangbesök och liknande. Vissa schabloner kan vara anpassade efter hushållets sammansättning, men i vissa fall beaktas detta inte i schablonen. Detta gäller oavsett om företaget har tagit fram en egen schablon eller använder sig av en myndighetsschablon. Enligt förslaget till allmänna råd kan därför kreditgivaren behöva komplettera kreditprövningen med utgiftsposter som schablonen saknar men som är relevanta utifrån den enskilde konsumentens förhållanden.

Skulder

Finansinspektionens förslag: De uppgifter om skulder som företaget samlar in bör innefatta den månatliga kostnaden för samtliga skulder som en konsument har, inklusive amorteringar.

Finansinspektionens skäl: För att kunna bedöma om konsumentens befintliga skulder är ett hinder för att bevilja den sökta krediten eller inte, bör kreditgivaren samla in uppgifter om storleken på skulderna och den månatliga kostnaden för samtliga krediter, inklusive amortering.

Ett sätt för kreditgivaren att samla in uppgifterna om skulder är att ta in en kreditupplysning. Kreditupplysningsbolagen har emellertid inte samtliga konsumentens skulder samlade i sina respektive register, och det finns inte heller något generellt krav för kreditgivare att rapportera befintliga skulder. Det finns inte heller något samlat register över inkassoskulder. Det går därför inte att få ett utdrag över konsumentens samtliga krediter. Utifrån att företaget enligt förarbetena i allmänhet behöver skaffa sig en helhetsbild av konsumentens ekonomiska situation behöver företaget i regel fråga konsumenten om befintliga krediter och kostnaden för dessa (prop. 2025/26:223 s. 217). I detta ingår att fråga om pågående avbetalningar till inkasso.

Andra ekonomiska förhållanden

Finansinspektionens förslag: Om företaget beaktar konsumentens tillgångar som ett annat ekonomiskt förhållande vid kreditprövningen, bör det endast beakta sådana tillgångar som rimligen kan förväntas användas för att återbetala krediten i enlighet med villkoren för kreditavtalet.

Finansinspektionens skäl: Av förarbetena till den nya konsumentkreditlagen framgår att begreppet andra ekonomiska förhållanden ska tolkas brett och att det till exempel kan handla om att ta hänsyn till om konsumenten ingått ett borgensåtagande eller om det finns tillgångar.¹⁶

Om en kreditgivare anser att ekonomiska tillgångar kan få betydelse vid kreditprövningen, bör kreditgivaren beakta om det är rimligt och proportionellt utifrån den enskilde konsumentens ekonomiska förhållanden att tillgången används för att återbetala krediten. En konsument som saknar tillräckliga återkommande inkomster för att kunna följa kreditens avbetalningsplan, bör till exempel inte beviljas en kredit baserat på att konsumenten har tillgångar som inte enkelt skulle kunna realiseras.

Kontroll av insamlade uppgifter

Finansinspektionens förslag: Inkomstuppgifter kan exempelvis kontrolleras mot taxerad inkomst, en kreditupplysning, kontoinformation eller lönespecifikationer.

Om uppgifter om övriga levnadskostnader samlas in direkt från konsumenten eller från en kontoinformationstjänst kan de kontrolleras mot en schablon som är rimlig utifrån konsumentens levnadsförhållanden och hushållets sammansättning.

Uppgifter om skulder kan i vissa fall kontrolleras genom en kreditupplysning eller mot uppgifter om skulder från en kontoinformationstjänst. Om det vid en sådan kontroll framkommer att konsumenten har ansökt om eller beviljats andra krediter än konsumenten har uppgett, bör företaget i regel fråga konsumenten om det.

Om företaget använder en kontoinformationstjänst för att kontrollera uppgifter som har samlats in från konsumenten – och kontoinformationstjänsten saknar relevanta uppgifter om inkomster, utgifter eller skulder, eller om uppgifterna från tjänsten avviker från de uppgifter som konsumenten har

---

¹⁶ Prop. 2025/26:223 s. 218.

lämnat – bör företaget i regel kontrollera konsumentens uppgifter genom en annan källa eller genom att ställa kompletterande frågor till konsumenten.

Finansinspektionens skäl: Av den nya konsumentkreditlagen framgår att näringsidkaren på lämpligt sätt ska kontrollera de uppgifter som samlas in om konsumentens ekonomiska förhållanden. Att företaget kontrollerar de uppgifter som samlas in är viktigt för att få en tillräckligt säker bild av konsumentens ekonomiska förhållanden.

Det finns flera sätt att kontrollera inkomstuppgifter. Vilket sätt som är mest lämpligt får bedömas i det enskilda fallet, bland annat med hänsyn till kreditbeloppets storlek. Finansinspektionen ger i förslaget till allmänna råd exempel på olika sätt att kontrollera inkomstuppgifter.

Som framgår av de föreslagna allmänna råden kan uppgifter om övriga levnadskostnader som har hämtats in från konsumenten eller från en kontoinformationstjänst kontrolleras mot schabloner. Det är då viktigt att de schabloner som används är rimliga utifrån konsumentens levnadsförhållanden, inbegripet hushållets sammansättning, och att kreditgivaren beaktar att samtliga relevanta utgifter inte nödvändigtvis finns med i schablonen. Se mer om användningen av schabloner i under avsnittet *Utgifter*.

Av förarbetena framgår att en kreditupplysning som utgångspunkt ska hämtas in. Dock innehåller en kreditupplysning inte alltid samtliga uppgifter om en konsuments ekonomi som behövs för en tillräcklig kontroll i det enskilda fallet. Till exempel saknas uppgifter om konsumentens utgifter och ibland uppgifter om befintliga skulder. Därför bör kreditgivaren – när det är proportionellt och nödvändigt i det enskilda fallet – på annat lämpligt sätt kontrollera de uppgifter som har samlats in och som inte kan kontrolleras mot kreditupplysningen. En sådan kontroll kan till exempel göras genom att kreditgivaren stämmer av de insamlade uppgifterna mot uppgifter som hämtas in via en kontoinformationstjänst.

Det är i dag allt vanligare att kreditgivare använder kontoinformationstjänster för att kontrollera uppgifter om inkomster, utgifter och skulder. Finansinspektionen har i sin tillsyn uppmärksammat att kreditgivare ofta får omfattande information om konsumentens ekonomi när uppgifter hämtas in via en kontoinformationstjänst. Samtidigt ger uppgifterna från kontoinformationstjänsten inte nödvändigtvis en rättvisande bild av konsumentens inkomster, utgifter och skulder. En konsument kan till exempel ha konton i

banker som inte beaktas av tjänsten. Ett annat exempel är att någon annan i hushållet betalar vissa utgifter, samtidigt som konsumenten gör en överföring för sin del av kostnaden.

När ett företag använder uppgifter från en kontoinformationstjänst för att kontrollera andra inhämtade uppgifter är det därför viktigt att företaget säkerställer att uppgifterna från tjänsten omfattar samtliga relevanta uppgifter som behövs för att kunna göra en fullgod kontroll. Uppgifter om boendekostnader och andra väsentliga utgifter bör till exempel alltid finnas med. Kreditgivaren kan i detta sammanhang även behöva bedöma rimligheten av uppgifterna från kontoinformationstjänsten och vid tveksamheter ställa kompletterande frågor till konsumenten.

Finansinspektionen har i tillsynen uppmärksammat att företagen inte alltid gör detta. Om relevanta uppgifter saknas bör dessa kontrolleras genom en annan källa om det är nödvändigt och proportionellt.

Det kan finnas skillnader mellan de inhämtade uppgifterna och de uppgifter som används för att kontrollera dessa. Till exempel kan en inkomstuppgift som hämtas direkt från konsumenten vara högre än den taxerade inkomsten, och konsumenten kan skatta sina utgifter lägre än vad en schablon eller en kontoinformationstjänst visar. I vissa fall kan det därför även bli nödvändigt för kreditgivaren att kontakta konsumenten för att få ett klagörande. Detta behövs för att vid bedömningen kunna avgöra vilka uppgifter som framstår som mest rimliga och lägga dessa till grund för återbetalningsförmågan.

Bedömning av konsumentens återbetalningsförmåga

Finansinspektionens förslag: Om konsumenten har en sysselsättning som innebär att inkomsten är oregelbunden, bör kreditgivaren ta hänsyn till om inkomsterna har varit återkommande och av sådan omfattning att konsumenten framöver bedöms ha tillräckliga inkomster för att kunna fullgöra kreditavtalet.

Finansinspektionens skäl: I nuvarande allmänna råd finns en bestämmelse med i huvudsak motsvarande innehåll. Genom den nya utformningen förtydligas att det ska vara fråga om återkommande inkomster samt att de behöver vara av sådan omfattning att konsumenten kan fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet. Om konsumenten inte har någon regelbunden inkomst men ändå kan visa att det finns en inkomst som kan beaktas i kreditprövningen, är det viktigt att kreditgivaren bedömer om

inkomsten kan anses tillräckligt hög och återkommande för att visa på återbetalningsförmåga för det tänkta kreditavtalet.

2.2 Föreskrifter och allmänna råd om verksamhet med bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter

2.2.1 Allmänna utgångspunkter vid regleringen

Finansinspektionen har valt att ge ut nya föreskrifter och allmänna råd eftersom genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet medför att nya regler tillkommer för de företag som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. De förslag som endast berör bostadskrediter, och som inte kommenteras särskilt i denna remisspromemoria, är av redaktionell art. Inga ändringar i tillämpningen är alltså avsedda. För Finansinspektionens sakmässiga skäl i dessa delar hänvisas därför till beslutspromemorian för bolåneföreskrifterna.¹⁷

De delar som berör andra konsumentkrediter än bostadskrediter utgår till stor del från regleringen för konsumentkreditinstitut i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:8) om viss verksamhet med konsumentkrediter (numera upphävda), LVK-föreskrifterna, och från den befintlig regleringen av bostadskreditinstitut i bolåneföreskrifterna.

2.2.2 Tillämpningsområde och definitioner

Finansinspektionens förslag: Föreskrifterna ska gälla för företag under Finansinspektionens tillsyn som driver verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning enligt LVBK. I tillämpliga delar ska bestämmelserna även gälla för företag som ansöker om tillstånd att driva sådan verksamhet. För kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar – samt utländska kreditgivare och utländska kreditförmedlare – som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter, ska föreskrifterna endast gälla i vissa delar. För verksamhet med överbryggningskrediter ska bestämmelserna om bostadskrediter gälla. I föreskrifterna definieras vissa termer och uttryck.

Finansinspektionens skäl: Tillämpningsområdet för de bestämmelser som gäller för bostadskrediter kvarstår oförändrat, även om systematiken har

---

¹⁷ Beslutspromemoria i ärendet FI dnr 15-9011.

ändrats. Det kan noteras att Finansinspektionen föreslår en ny bestämmelse i föreskrifterna som klargör att om ett företag med tillstånd att driva verksamhet med bostadskrediter enligt LVBK även driver verksamhet med överbrygningskrediter, ska bestämmelserna om bostadskrediter i föreskrifterna gälla även för överbrygningskrediter. Detta gäller redan i dag, men i och med de lagändringar som förväntas i LVBK anser inspektionen att det bör förtydligas i föreskrifterna.

Föreskrifterna som avser andra konsumentkrediter än bostadskrediter gäller i sin helhet för de företag vars verksamhet med sådana krediter omfattas av den nya tillståndsplikten enligt förslaget till LVBK. Dessa företag brukar benämnas subsidiära kreditgivare och subsidiära kreditförmedlare.

För kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter, gäller enligt 1 kap. 2 a § förslaget till LVBK endast 4 kap. 1–9 och 11 §§ LVBK om övergripande krav på hederlighet, kunskap och kompetens, ersättnings-system, rådgivning och dokumentation. Vidare ska dessa institut, enligt samma bestämmelse i LVBK, följa de föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer och som är kopplade till nämnda paragrafer i 4 kap. LVBK. Med hänsyn till detta är endast delar av föreskrifterna tillämpliga på kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter med stöd av sina befintliga tillstånd, se 1 kap. 6 § de föreslagna föreskrifterna. Det bör i sammanhanget även noteras att betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar endast kan driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter inom ramen för vad som är särskilt reglerat för dessa institutstyper, jfr 1 kap. 7 a § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF). För de föreslagna föreskrifternas förhållande till annan befintlig reglering för kreditinstitut hänvisas till beslutspromemorian till bolåneföreskrifterna.¹⁸

Enligt 3 a kap. 5 § förslaget till LVBK kan utländska kreditgivare och kreditförmedlare få tillstånd att driva verksamhet i Sverige med andra konsumentkrediter än bostadskrediter från en filial här i landet. Eftersom endast delar av förslaget till LVBK gäller för nu nämnda utländska kreditgivare och kreditförmedlare – se 1 kap. 3 § LVBK – ska endast delar av de nu föreslagna föreskrifterna tillämpas på dessa. Vilka paragrafer som

---

¹⁸ Beslutspromemoria i ärendet FI dnr 15-9011 s. 8 och 9.

gäller för de utländska företag som inte är kreditinstitut framgår av 1 kap. 7 och 8 §§ de föreslagna föreskrifterna.

Sammanfattningsvis följer alltså reglerna om tillämpningsområdet i 1 kap. föreskriftsförslaget det tillämpningsområde som beskrivs i 1 kap. 1–3 §§ LVBK.

2.2.3 Ansökan om tillstånd att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Finansinspektionens förslag: Företag som ansöker om tillstånd att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter ska ange vissa grundläggande uppgifter, samt till ansökan bifoga

- bolagsordning eller stadgar,
- uppgifter om ägarförhållanden,
- en redogörelse för pågående domstolsprocesser eller skiljeförfaranden,
- handlingar och uppgifter som styrker kraven på kunskap och kompetens,
- verksamhetsplan, och
- interna regler om rådgivning, ersättningssystem, hantering av klagomål, kreditgivning, kreditförmedling, utformning av tjänster och produkter samt kunskap och kompetens.

För kreditgivare gäller därutöver att företaget ska bifoga

- uppgifter och handlingar för ägarprövning,
- uppgifter om ledning,
- uppgifter och handlingar för ledningsprövning, och
- en redogörelse för hur verksamheten ska finansieras.

Finansinspektionens skäl: En ansökan om tillstånd att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter måste uppfylla vissa formella krav för att prövas i sak. De formella kraven på en ansökan framgår av 3 kap. de föreslagna föreskrifterna. Bestämmelserna har sin grund i det bemyndigande som Finansinspektionen förväntas få utifrån 7 kap. 1 § 1 förslaget till LVBK.

Kapitlet ställer i huvudsak samma krav på information som i Finansinspektionens reglering av bostadskreditinstitut och konsumentkreditinstitut.¹⁹ Kraven har vidare utformats mot bakgrund av att regeringen i prop. 2025/26:223 s. 167 anger att de krav som har ställts upp för den nya

---

¹⁹ Se 2 kap. bolåneföreskrifterna och 2 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om viss verksamhet med konsumentkrediter (upphävda med övergångsbestämmelser).

tillståndstypen har sin utgångspunkt i den numera upphävda lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter. Finansinspektionen föreslår därför att företaget ska lämna information om

- företagets namn, adress med mera (2 §),
  - bolagsordning eller stadgar (3 §),
  - ägarförhållanden (4 §),
  - uppgifter om pågående domstolsprocesser eller skiljeförfaranden (8 §),
- samt
- en verksamhetsplan som innehåller information om företagets verksamhet (11 §), organisation (12 §), närliggande tjänster och annan verksamhet (13 §), uppdragsavtal (14 §) och gränsöverskridande verksamhet (15 §).

Kapitlet avslutas med krav på att bifoga ett antal interna regler som ska redogöra för hur kraven på verksamheten enligt 4 kap. föreskrifterna uppfylls (16 §).

I verksamhetsplanen ska företaget bland annat beskriva marknaden och målgruppen. I detta ingår att beskriva om företaget riktar sig både till den inhemska och utländska marknaden. Ytterligare en aspekt är om krediter erbjuds både i fysisk butik och i e-handeln, och om det i det senare fallet även finns utländska konsumenter som använder webbplatsen. Även i beskrivningen av hur företaget tar emot kreditansökningar är det relevant att ange om ansökan kan tas emot både i fysisk butik och via företagets webbplats. I det sammanhanget kan det också redogöras för om kreditansökningar tas emot från kreditförmedlare inom koncernen.

I verksamhetsplanen ska företaget även dels ge en översiktlig bild av hur verksamheten i stort är organiserad i företaget, dels ge en mer detaljerad bild av den del som avser verksamheten med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Bland de företag som kan bli tillståndspliktiga enligt förslaget till LVBK finns stora företag med komplex verksamhet. I sådana fall efterfrågas endast en mycket övergripande bild av hur hela företagets verksamhet är organiserad, i syfte att kunna bedöma verksamheten med andra konsumentkrediter än bostadskrediter i sitt sammanhang. Men det är alltså endast verksamheten med andra konsumentkrediter än bostadskrediter som behöver beskrivas mer ingående.

Finansinspektionen behöver vid prövningen av tillståndsansökan få en helhetsbild av verksamheten med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Företag som driver närliggande verksamhet ska därför ange detta i

ansökan. Det kan till exempel handla om att företaget erbjuder en låneskyddsförsäkring.

Om företaget har för avsikt att driva verksamhet i andra länder ska detta framgå av verksamhetsplanen. Det kan i detta sammanhang noteras att en svensk kreditgivare eller kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter behöver tillstånd av Finansinspektionen för att få inrätta en filial i ett annat land (3 a kap. 4 § förslaget till LVBK). Ytterligare bestämmelser om ansökan för detta finns i 9 kap. 8 § föreskriftsförslaget.

Kapitel 3 innehåller även en paragraf som är mer specifik för företag som avser att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter, nämligen styrkande av kraven på kunskap och kompetens i 7 kap. de föreslagna föreskrifterna (9 §). Paragrafen ställer krav på att ett företag i ansökan ska kunna presentera en plan för hur företaget ska uppfylla kraven på kunskap och kompetens senast när verksamheten påbörjas. Det är alltså inte ett villkor för tillstånd att kraven i 7 kap. är uppfyllda redan innan företaget får tillståndet. Se mer om krav på kunskap och kompetens i avsnitt 2.2.6.

För kreditgivare ställs det enligt förslaget till LVBK även krav på ägare och ledning. Bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas för lämplighetsprövning av kvalificerade ägare finns i Finansinspektionens föreskrifter om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i vissa finansiella företag. I 5 § de föreslagna föreskrifterna finns en upplysningsbestämmelse av denna innebörd. I 6 § finns bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas om företagets ledning. Finansinspektionen anser vidare att bestämmelsen i 7 § om finansiering av verksamheten endast är motiverad för kreditgivare. Bestämmelsen behövs för att kunna bedöma företagets överlevnadsförmåga och säkerställa att det inte ägnar sig åt finansieringsrörelse enligt LBF.

När Finansinspektionen prövar en ansökan om tillstånd, ska inspektionen utifrån förslaget till LVBK bland annat bedöma om det finns skäl att anta att det aktuella företagets verksamhet kommer att drivas i enlighet med LVBK och andra författningar som reglerar verksamheten (se förslaget till 3 a kap. 2 § första stycket 2 LVBK). De föreskrifter som kompletterar lagen och som Finansinspektionen nu föreslår är en del av dessa ”andra författningar”. När inspektionen gör sin tillståndsprövning är det viktigt att ett företag kan visa att det är sannolikt att verksamheten kommer att drivas på ett sätt som uppfyller de krav som bland annat anges i 4 kap. föreskriftsförslaget (se mer

om detta i avsnitt 2.2.4). Finansinspektionen ska därför till exempel bedöma om kraven på ersättningsystem samt kunskap och kompetens är uppfyllda. För kreditgivarna tillkommer bland annat utförliga krav på ägare och ledning. Se mer om detta i avsnitt 2.2.5.

2.2.4 Krav på verksamheten

Finansinspektionens förslag: Ett företag som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter ska fastställa – samt regelbundet utvärdera och vid behov uppdatera – interna regler som ska innehålla bestämmelser om rådgivning, ersättning, klagomålshantering, kreditgivning, kreditförmedling, utformning av tjänster och produkter samt kunskap och kompetens. De interna reglerna ska beslutas av styrelsen och göras kända för all berörd personal.

Det föreslås allmänna råd om dualitet i relation till bestämmelsen om interna regler för kreditgivning.

Möjligheten att betala rörlig ersättning till personal begränsas om ersättningens omfattning påverkas av antalet eller andelen beviljade eller förmedlade krediter, eller storleken på dessa. Det ställs även krav på företagets värderingar av säkerheter. Ett uppdragsavtal som innefattar utläggning av verksamhet av väsentlig betydelse för verksamheten med andra konsumentkrediter än bostadskrediter, ska säkerställa att uppdragstagaren uppfyller kraven i 4 kap. 10 § andra stycket förslaget till LVBK på kvalitet och uppföljning.

Det ställs krav på vad som ska ingå i företagets dokumentation av ärenden som innefattar kreditgivning av konsumentkrediter. Dokumentationen bör lagras och bevaras. Det gäller även dokumentation av förmedling av bostadskrediter.

Finansinspektionens skäl: I de bestämmelser som gäller verksamhet med bostadskrediter, har inspektionen främst gjort språkliga och redaktionella ändringar och de kommenteras därför inte i dessa skäl. När det gäller dokumentation i ärenden som innefattar kreditgivning eller kreditförmedling av bostadskrediter föreslås dock allmänna råd i stället för föreskrifter. Skälen för detta anges nedan under *Dokumentation*. Vidare har en materiell förändring gjorts i 4 kap. 2 § föreskriftsförslaget när det gäller med vilken frekvens ett företag ska utvärdera de interna reglerna. Tidigare gällde att dessa skulle utvärderas och uppdateras årligen. Enligt förslaget ska

utvärderingen i stället göras regelbundet, minst vartannat år, och uppdateringar ska göras om det behövs. Att det nu tydliggörs att det endast är när det behövs som en uppdatering ska göras efter en utvärdering, innebär inte någon ändring i sak. Bakgrunden till att Finansinspektionen föreslår att frekvensen för utvärderingen ska ändras, är den ändring i 6 kap. 5 § LBF som föreslås i prop. 2025/26:253 och som förväntas träda i kraft den 1 juli 2026. Ändringen i LBF innebär att interna riktlinjer och instruktioner ska utvärderas och ses över minst vartannat år. De interna regler som gäller för verksamhet med konsumentkrediter, enligt föreskriftsförslaget, träffar även kreditinstitut. Finansinspektionen anser att det inte är motiverat att de nu föreslagna interna reglerna ska uppdateras oftare än de som omfattas av 6 kap. 5 § LBF.

Övergripande krav på hederlighet

I 4 kap. 1 § LVBK föreslås det en bestämmelse som innebär att kreditgivare och kreditförmedlare ska handla hederligt, rättvist, transparent och professionellt, med beaktande av konsumentens rättigheter och intressen. Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att meddela föreskrifter till denna bestämmelse, se 7 kap. 1 § 5 förslaget till LVBK. Finansinspektionen föreslår därför bestämmelser i 4 kap. om interna regler för rådgivning (3 §), interna regler för klagomålshantering (8 §), interna regler för kreditgivning (20 §), interna regler för kreditförmedling (21 §), interna regler för utformningen av tjänster och produkter (22 §), värdering av säkerhet (23 §) och interna regler om kunskap och kompetens (24 §).

Finansinspektionen har inte som ambition att införa en uttömmande reglering om kravet på hederlighet. Vad som kan anses som hederligt måste bedömas utifrån den aktuella situationen. Det måste vidare finnas utrymme för att betrakta ett agerande som en brist eller en överträdelse, utan att det uttryckligen står i en föreskriftsregel. Exempel på agerande som skulle kunna innebära en sådan överträdelse är att företaget självt, eller en samarbetspartner till företaget, genom att kringgå eller felaktigt tillämpa lagar eller andra bestämmelser åsidosätter konsumentskyddsintresset på ett sätt som strider mot 4 kap. 1 § förslaget till LVBK. De regler som nu föreslås till bestämmelsen är alltså inte någon fullständig eller uttömmande beskrivning av hur en verksamhet ska drivas för att det övergripande kravet i 4 kap. 1 § LVBK ska anses vara uppfyllt.

Krav på interna regler brukar ställas på finansiella företag som driver tillståndspliktig verksamhet och därför står under Finansinspektionens

tillsyn. Syftet är att företagen ska ha interna regler för att styra verksamheten på ett sätt som är förenligt med gällande regelverk. Genom att upprätta och tillämpa interna regler kan företag minska risken för att lagar och andra författningar inte följs.

För kreditinstitut finns det bestämmelser om interna regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut. Det är generella regler för intern styrning och kontroll i kreditinstitut som gäller oavsett verksamhetsinriktning. De generella reglerna gäller tillsammans med de bestämmelser om interna regler som nu föreslås gälla för kreditinstitut enligt 1 kap. 6 § föreskriftsförslaget. De bestämmelser som nu föreslås ska dock endast tillämpas på den del av kreditinstitutens verksamhet som avser andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Ett företags styrelse har enligt associationsrättsliga regler ansvar för bland annat företagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Finansinspektionen anser att det är rimligt att ställa krav på att de interna reglerna ska fastställas av styrelsen, oavsett företagets storlek och institutstyp. Motsvarande gäller för de företag som driver verksamhet med bostadskrediter.

Interna regler för rådgivning

De interna reglerna för rådgivning ska ange hur företaget ska uppfylla de krav som följer av tillämpliga lagbestämmelser om rådgivning. Sådana bestämmelser finns i bland annat 4 kap. 7–9 §§ förslaget till LVBK och 3 kap. 6–8 §§ förslaget till ny konsumentkreditlag.

Interna regler för klagomålshantering

Att ha ändamålsenliga interna regler för klagomålshantering ger förutsättningar för en effektiv och funktionell klagomålshantering hos företaget. Detta är alltså ett sätt för företag som lämnar andra konsumentkrediter än bostadskrediter att säkerställa att de handlar hederligt, rättvist, transparent och professionellt i enlighet med 4 kap. 1 § förslaget till LVBK. Konsumenterna ges möjlighet att få sina intressen tillgodosedda, och företaget får möjlighet att fånga upp och åtgärda problem samt vidta förebyggande åtgärder. Finansinspektionen har lämnat allmänna råd om klagomålshantering (se Finansinspektionens allmänna råd [FFFS 2002:23])

om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter), som bör tillämpas av samtliga institut som står under Finansinspektionens tillsyn.

Interna regler för kreditgivning

Finansinspektionen bedömer att det är viktigt att ett företags interna regler för kreditgivning tydligt anger hur kreditgivningsprocessen fungerar från att en kreditansökan tas emot tills kreditbeslutet fattas. Det är grundläggande att reglerna anger hur kreditgivaren ska uppfylla de krav som följer av konsumentkreditlagens bestämmelser.

Det är även viktigt att företaget i sina interna regler för kreditgivning har en fullständig rutin för hur kreditprövningen ska göras och att det framgår vilka uppgifter om konsumentens personliga och ekonomiska förhållanden som ska hämtas in och från vilka källor. Reglerna för kreditgivning ska vidare klart ange under vilka förutsättningar som en kredit kan beviljas, vilken typ av egendom som accepteras som säkerhet för en kredit och de limiter som ska tillämpas. Det ska även framgå på vilken beslutsnivå som krediter kan beviljas och vilka krediter som ska rapporteras till företagets styrelse.

Enligt förslaget ska en kreditgivare även ha rutiner för att rapportera kreditrisk och kreditexponering i sina interna regler för kreditgivning. En sådan rapportering förutsätter normalt att företaget har ett system för att kontrollera den totala kreditexponeringen i verksamheten. Vidare behöver reglerna innehålla företagets rutiner för dokumentation av kreditärenden. Dessutom ska det framgå hur företaget ska bevaka och följa upp beviljade krediter. I detta ingår både att ha rutiner för att vid behov justera bedömningen av kredittagarens återbetalningsförmåga och att ha rutiner för att bevaka att kostnadstaket i 4 kap. 5 § förslaget till ny konsumentkreditlag inte överträds. Bevakningen av beviljade krediter hänger även samman med hur förfallna och oreglerade krediter ska hanteras. Även rutiner för villkorsändringar i ett kreditavtal och för att lämna information till en konsument vid en överlåtelse av kreditavtalet, i enlighet med 4 kap. 19 § förslaget till ny konsumentkreditlag, behöver finnas i de interna reglerna för kreditgivning för att säkerställa att konsumenterna får den information de behöver och att villkorsändringar inte sker i strid med lag.

Finansinspektionen föreslår allmänna råd till bestämmelsen om interna regler för kreditgivning, som innebär att ett kreditärende inte bör handläggas av en ensam person genom hela kreditgivningsprocessen. Principen om en dualitet vid kreditbeslutet syftar till att ta vara på kredittagarens, men även

kreditgivarens, intresse att undvika olämpliga krediter. De interna reglerna för kreditgivning kan innehålla parametrar som kräver särskilda bedömningar av beslutsfattaren. Det kan till exempel handla om att bedöma trovärdigheten i inhämtade uppgifter. Vid kreditbeslut krävs en samlad bedömning av underlaget. Syftet med de allmänna råden är att undvika att sådana bedömningar görs, och att beslut tas, av en enskild person som på eget bevåg kan avgöra utgången i kreditärendet.

Ett företag bör därför utforma de interna reglerna för kreditgivning på ett sätt som undviker situationer som innebär att kreditbeslut kan fattas av en ensam beslutsfattare. De allmänna råden ska ses som en rekommendation om att det bör finnas en kontrollerande funktion vid kreditbeslut. Om ett företag använder automatiserade stödprocesser för kreditbeslut bör det vara klarlagt på vilket sätt den automatiserade processen bidrar till dualitet.

Interna regler för kreditförmedling

Ett företag som förmedlar andra konsumentkrediter än bostadskrediter ska enligt förslaget ha interna regler om hur konsumenten ska informeras om vilka kreditgivare som förmedlaren samarbetar med och hur förmedlingsärendena ska dokumenteras.

Om företagets förmedling innebär att företaget tar emot kreditansökningar ska de interna reglerna även ange hur förmedlingen ska fungera och följas upp. Det ska till exempel framgå vilka uppgifter som ska hämtas in och om dessa ska bearbetas samt hur konsumenten ska identifieras. Vidare ska det anges vilka uppgifter som ska vidarebefordras till respektive kreditgivare. För företag som endast förmedlar krediter genom att tillhandahålla en betalplattform, och som själva inte tar emot kreditansökningar, gäller inte dessa bestämmelser.

Interna regler för utformning av tjänster och produkter

Det är viktigt att företag som ger eller förmedlar andra konsumentkrediter än bostadskrediter har tydliga och ändamålsenliga interna regler för hur deras produkter och tjänster utformas. För kreditförmedlare som endast tillhandahåller en kreditgivares betalplattform, utan att själva utforma kreditprodukten, ska de interna reglerna hantera de risker som det innebär att tillhandahålla betalplattformen vid försäljning av företagets varor eller tjänster. För kreditgivare som erbjuder kreditprodukter ska de interna reglerna ta sikte på hur dessa produkter utformas.

Finansinspektionen bedömer att ett uttryckligt krav på interna regler för utformning av tjänster och produkter stärker konsumentskyddet och minskar risken för att konsumenter erbjuds krediter som inte är anpassade till deras behov. När företagen dessutom åläggs att redogöra för hur de säkerställer att de endast erbjuder lämpliga produkter och hur detta följs upp regelbundet, skapas bättre förutsättningar för en hållbar kreditgivning. Förslaget om att det ska framgå av de interna reglerna hur potentiella skador för konsumenten undviks, syftar bland annat till att företagen ska identifiera risker för konsumenterna i sina tjänster och produkter och på så vis kunna minimera dessa. För att kunna upprätthålla ett högt konsumentskydd är det också viktigt att intressekonflikter hanteras på ett systematiskt sätt. Företag som erbjuder andra konsumentkrediter än bostadskrediter kan ha incitament som inte alltid sammanfaller med konsumentens intressen, till exempel kopplat till affärsmässiga målsättningar. Finansinspektionen bedömer att krav på att ha interna regler om hur sådana konflikter ska minimeras förbättrar förutsättningarna för en mer transparent och ansvarsfull kreditgivning.

Värdering av säkerhet

Syftet med det föreslagna kravet på att företaget ska värdera en eventuell säkerhet är att en konsument som lämnar säkerhet för sin kredit ska vara medveten om att denne trots att säkerheten tagits i anspråk kan bli återbetalningsskyldig för det belopp som säkerheten inte svarar upp till. Det ska alltså vara tydligt för konsumenten hur långt säkerheten täcker kreditgivarens fordran vid eventuella betalningssvårigheter. I linje med detta syfte ska företaget även informera konsumenten om värderingen.

Interna regler om kunskap och kompetens

Förslaget om att företaget ska ha interna regler om kunskap och kompetens syftar till att säkerställa att företaget dels tydligt identifierar vilken personal som omfattas av kunskaps- och kompetenskraven i 7 kap. föreskriftsförslaget, dels säkerställer att dessa personer uppfyller kraven och att deras kunskaper löpande upprätthålls.

Ersättningssystem

I 4 kap. 3–6 §§ LVBK föreslås det bestämmelser om ersättningssystem. Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att meddela föreskrifter till dessa bestämmelser, se 7 kap. 1 § 7 förslaget till LVBK. Finansinspektionen

föreslår därför bestämmelser i 4 kap. om att ett företag ska ha interna regler för ersättning (4 §) och att ersättningen inte får påverkas av vissa faktorer (5 §).

Finansinspektionen bedömer att ersättning till personal som uteslutande beräknas per beviljad eller förmedlad kredit – oavsett om den motsvarar en bestämd summa per kredit eller en procentsats av kreditbeloppet – medför en uppenbar risk för att konsumentens intressen inte beaktas i tillräcklig utsträckning eller åsidosätts. En central komponent i kreditgivares och kreditförmedlares försäljningsmål är även ofta storleken på beviljade krediter. Därför anser Finansinspektionen att det är viktigt att rörlig ersättning inte får påverkas av de beviljade kreditbeloppens storlek. Ett incitament att lämna eller förmedla en så stor kredit som möjligt kan inte anses förenligt med kravet på att beakta konsumentens intressen i enlighet med 4 kap. 1 § förslaget till LVBK. Om en person i företaget har ett intresse av att konsumenten söker en större kredit än vad konsumenten behöver uppstår en intressekonflikt som medför en risk för att kundens intressen åsidosätts på ett sätt som strider mot LVBK. Finansinspektionen föreslår därför en bestämmelse om att företagets ersättningssystem för personal som avses i 4 kap. 3 § förslaget till LVBK inte får vara beroende av antalet eller andelen beviljade eller förmedlade krediter, eller storleken på dessa. Som exempel kan nämnas att det inte är förenligt med förslaget att en säljare får ersättning som baseras på den andel av varans pris som utgörs av den beviljade krediten. Det kan noteras att även omsorgsplikten i 1 kap. 9 § förslaget till nya konsumentkreditlagen är relevant att beakta i detta sammanhang.

Dokumentation

I 4 kap. 11 § LVBK föreslås bestämmelser om dokumentation av kreditgivares kreditbeslut. Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att meddela föreskrifter om vad som ska ingå i dokumentationen, se 7 kap. 1 § 9 förslaget till LVBK. Finansinspektionen föreslår därför bestämmelser i 4 kap. 6 och 7 §§ föreskriftsförslaget om dokumentation. Inspektionen föreslår även allmänna råd om hur informationen ska lagras och bevaras.

Ett syfte med de föreslagna föreskrifterna om vad som ska ingå i dokumentationen är att ge inspektionen tillräckligt underlag för att utöva tillsyn över företagen. Genom dokumentationen kan Finansinspektionen bedöma bland annat verksamhetens kvalitetsnivå. Ett annat viktigt syfte med dokumentationskravet är att skapa möjligheter för företagen att själva

kontrollera och utvärdera styrningen av verksamheten. Föreskriftsbestämmelserna ställer krav på att handläggningen av ett kreditärende ska dokumenteras, så att det vid granskning och uppföljning ska vara möjligt att se vilka personer som har deltagit i handläggningen, vilka åtgärder som har vidtagits och vilket underlag som dessa åtgärder har grundats på. Det bör till exempel anges vilka interna regler som har tillämpats i ärendet. Eftersom företagets interna regler utvärderas och uppdateras regelbundet är det även viktigt att det i dokumentationen anges vilken version av de interna reglerna som faktiskt har använts.

De allmänna råden om hur informationen bör lagras är teknikneutrala och tar sikte på att informationen bör hållas säker, samtidigt som det utan hinder ska gå att ta del av den. Dokumentationen bör bevaras så länge kreditförhållandet består eller, vid kreditförmedling av bostadskrediter, under så lång tid som krävs med hänsyn till eventuella anspråk på ersättning ur ansvarsförsäkringen. För bostadskrediter regleras lagring och bevarande av dokumentation för närvarande genom föreskrifter. Skälet till att motsvarande reglering nu i stället föreslås ske genom allmänna råd för samtliga konsumentkrediter är att det enligt Finansinspektionen framgår redan av lagens krav på dokumentation – som ska ske så att beslutsunderlaget redovisas och kreditärendets hantering även i övrigt kan följas – att dokumentationen måste bevaras (se prop. 2025/26:223 s. 177).

Uppdragsavtal

Av 4 kap. 10 § förslaget till LVBK framgår under vilka förutsättningar som ett företag får lägga ut delar av sin verksamhet genom uppdragsavtal. Dessa förutsättningar är av samma slag som normalt gäller för företag under Finansinspektionens tillsyn. I samma paragraf finns en bestämmelse om att en utläggning av verksamhet ska anmälas till Finansinspektionen av den som lämnar uppdraget.

Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan enligt 4 kap. 10 § LVBK, och om vad en kreditgivare eller kreditförmedlare i övrigt ska iaktta när det gäller uppdragsavtal, se 7 kap. 1 § 8 förslaget till LVBK. De bestämmelser som Finansinspektionen i detta sammanhang föreslår för företag som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter är desamma som de som gäller för verksamhet med bostadskrediter.

Det huvudsakliga syftet med förslagen är att företag som lägger ut verksamhet ska se till att det görs under säkerhetsmässigt betryggande former och med bibehållen förmåga att utöva kontroll över den utlagda verksamheten. Finansinspektionen föreslår endast regler för vad som ska iakttas av ett företag när det lägger ut verksamhet av väsentlig betydelse för verksamheten med andra konsumentkrediter än bostadskrediter, det vill säga sådan utläggning av verksamhet som avses i 4 kap. 10 § andra stycket förslaget till LVBK. Exempel på sådan väsentlig verksamhet är utläggning av kreditbeslut, kreditprovning, rådgivning och it-system som används i kreditprocessen.

2.2.5 Prövning av ägare, ägarledning och ledning

Finansinspektionens förslag: Finansinspektionens föreskrifter om prövning av ägare, ägarledning och ledning ska gälla även svenska kreditgivare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter med tillstånd enligt LVBK.

Finansinspektionens skäl: Svenska kreditgivare som vill driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter ska beviljas tillstånd för detta om bland annat ägare och ledning bedöms som lämpliga (3 a kap. 2 § förslaget till LVBK). Även bestämmelserna om prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. LBF ska tillämpas för sådana kreditgivare (3 a kap. 3 § förslaget till LVBK). Det kan noteras att motsvarande krav inte gäller för svenska kreditförmedlare som vill driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter, se 3 a kap. 2 § fjärde stycket och 3 § förslaget till LVBK. Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka krav som ska ställas på ägare och ledning hos kreditgivare (7 kap. 1 § 1 och 12 förslaget till LVBK).

Finansinspektionen bedömer att det är ändamålsenligt att låta samma bestämmelser som gäller för bostadskreditgivning tillämpas även för kreditgivare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. I föreskrifterna föreslås därför bestämmelser som upplyser om att föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning innehåller bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas för lämplighetsprovning av kvalificerade ägare och ledning. I Finansinspektionens nuvarande föreskrifter och allmänna råd om verksamhet med bostadskrediter regleras detta genom att det i föreskrifterna anges att uppgifter ska lämnas enligt föreskrifterna om prövning av ägare,

ägarledning och ledning. Ändringen av utformningen innebär ingen ändring i sak för verksamhet med bostadskrediter.

I föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning föreslås ändringar som innebär att de även omfattar svenska kreditgivare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter med tillstånd enligt förslaget till LVBK, se vidare under avsnitt 2.3.

2.2.6 Kunskap och kompetens avseende andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Finansinspektionens förslag: Ett företag som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter ska se till att personalen har lämplig och tillräcklig praktisk erfarenhet och kunskap. Det föreslås även krav på utbildning och kunskapstest. Företaget ska på Finansinspektionens begäran kunna lägga fram handlingar som visar personalens erfarenhet, kunskapsnivå och testresultat.

Finansinspektionens skäl: Det nya konsumentkreditdirektivet ställer krav på att berörd personal hos kreditgivare och kreditförmedlare ska ha kunskap och kompetens. Det har lämnats till medlemsstaterna att fastställa vilka minimikrav som ska gälla.

Enligt förslaget i prop. 2025/26:223 kommer 4 kap. 2 § LVBK att innefatta ett krav på att kreditgivare och kreditförmedlare ska ha personal – inklusive dem som direkt leder eller ansvarar för arbetet med konsumentkrediter – som har tillräcklig kunskap och kompetens för att sätta samman, erbjuda, bevilja eller förmedla konsumentkreditavtal, eller ge råd om konsumentkrediter. Personalen ska även ha tillräcklig kunskap och kompetens om kompletterande tjänster som tillhandahålls tillsammans med en konsumentkredit samt om konsumenters rättigheter.

Regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, får enligt 7 kap. 1 § 6 förslaget till LVBK rätt att meddela föreskrifter om vilka krav som ska gälla för kunskap och kompetens enligt 4 kap. 2 § LVBK. Finansinspektionen väntas få bemyndigande i denna del.

Finansinspektionens förslag innebär att nya regler införs om vad som ska gälla för kunskap och kompetens för sådan personal som avses i 4 kap. 2 § LVBK i företag som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Vilken personal som omfattas av föreskrifterna får alltså bedömas utifrån lagen. Kraven som rör kunskap och kompetens i företag

som driver verksamhet med bostadskrediter lämnas oförändrade, eftersom syftet med de nya reglerna endast är att genomföra de förändringar som det nya konsumentkreditdirektivet medför.

Krav på lämplig praktisk erfarenhet

Enligt förslaget till LVBK i prop. 2025/26:223 ska personalen ha tillräcklig kompetens. I 7 kap. 2 § föreskriftsförslaget förtydligas att det innebär att personalen ska ha lämplig och tillräcklig praktisk erfarenhet för att utföra sina uppgifter korrekt, tillvarata konsumenternas intressen och uppfylla de krav som gäller för verksamheten. Utgångspunkten för förslaget har varit befintliga föreskrifter om kompetens för bostadskrediter (bolåneföreskrifterna), värdepappersrörelse (Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2017:2] om värdepappersrörelse) och försäkringsdistribution (Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2018:10] om försäkringsdistribution).

Vad som är lämplig och tillräcklig praktisk erfarenhet i det enskilda fallet, beror dels på verksamheten och de produkter som erbjuds, dels på de uppgifter som personen ska utföra. Företaget får alltså göra en helhetsbedömning av om den aktuella personen har förmåga att fullgöra sina arbetsuppgifter och uppdrag korrekt enligt de krav som gäller för verksamheten, och om personens erfarenhet är lämplig och tillräcklig för att säkerställa att konsumenternas intressen tillvaratas.

Kunskapskrav

Enligt förslaget till LVBK ska personalen även ha tillräcklig kunskap. Föreskriftsförslaget är utformat så att *första stycket* i 7 kap. 3 § listar de områden som personalen som omfattas av förslaget till 4 kap. 2 § LVBK i tillämpliga fall ska ha kunskap om.

Av formuleringen ”i tillämpliga fall” följer att det inte nödvändigtvis ställs krav på kunskap om samtliga uppräknade områden. Vilka krav som är aktuella kan alltså variera bland annat beroende på vilken roll den aktuella personen har. En kundtjänstmedarbetare som endast svarar på grundläggande frågor, och hänvisar konsumenten vidare till mer kvalificerad personal i de fall det handlar om kundspecifika ärenden, behöver till exempel inte ha kunskap om alla de områden som räknas upp. Samtidigt behöver en butikssäljare till exempel ha grundläggande kunskap om kreditprodukten som erbjuds, även om det är kreditgivaren som står för support om mer fördjupad kunskap.

I 7 kap. 3 § första stycket 1 föreskriftsförslaget anges att personalen ska ha kunskap om de krediter som företaget erbjuder och de kompletterande tjänster som erbjuds i anslutning till dessa krediter. Personalen ska enligt 7 kap. 3 § första stycket 2 även ha kunskap om relevanta lagar och andra regler, särskilt i fråga om konsumentskydd. Några av de grundläggande regleringarna på detta område är förslaget till ny konsumentkreditlag och de allmänna råd som föreslås till denna. I den nya konsumentkreditlagen finns det bland annat regler om förköpsinformation, ångerrätt, invändningsrätt, kostnadstak och rätt till förtidsåterbetalning. Även civil-, marknads- och näringsrättslig reglering är dock relevant i vissa delar. I vissa fall kan det även vara nödvändigt att personalen har kunskap om reglering som berör betalningsdröjsmål och anstånd, samt författningsreglerade kostnader som hänger ihop med det.

När det gäller kreditprövning i 7 kap. 3 § första stycket 3 och 4, kan det för personer som arbetar med att utföra kreditprövningar krävas ingående kunskaper om hur en sådan ska göras och den granskning som i vissa fall ska ske vid automatiserad behandling. Personalen kan även behöva kunskap om hur man förklarar den automatiserade behandlingen för en konsument enligt 3 kap. 15 § förslaget till ny konsumentkreditlag.

Vidare ska personalen enligt förslaget till 7 kap. 3 § första stycket 5 ha kunskap om företagets interna riktlinjer, rutiner och system. Det innebär bland annat att personalen ska ha kunskap om företagets rutiner för klagomålshantering.

Till sådana kostnader och avgifter som personalen enligt 7 kap. 3 § första stycket 8 föreskriftsförslaget kan behöva ha kunskap om hör till exempel kostnad för betalskyddsförsäkring. Personalen kan även behöva ha kunskap om hur man beräknar de ekonomiska konsekvenserna av olika kreditavtal, vilket framgår av 7 kap. 3 § första stycket 9. Vad månadskostnaden, respektive totalkostnaden, blir vid olika långa återbetalningstider är till exempel viktigt för en konsument att få information om. Bland relevanta skatteregler enligt 7 kap. 3 § första stycket 10 ingår regler om när ränteutgifter är avdragsgilla. Begreppet privatekonomiska grunder i 7 kap. 3 § första stycket 12 syftar bland annat på kunskap om innebörden av begrepp som hushållsbudget, boendekostnader, disponibel inkomst, olika former av ränta på lån och så kallade kvar att leva på-kalkyler. Kunskap om privatekonomiska grunder tar även sikte på hur hushållsekonomin påverkas

av ändrade förutsättningar, som exempelvis en högre räntenivå eller att en person i hushållet går i pension.

Det framgår av *andra stycket* i 7 kap. 3 § föreskriftsförslaget att nivån på kunskapen alltid ska vara lämplig och tillräcklig utifrån den aktuella befattningen, företagets verksamhet och de produkter som företaget erbjuder. Det betyder att kraven på innehållet i och nivån på kunskapen kan skilja sig åt, exempelvis beroende på vilka arbetsuppgifter som personen utför. En person som enbart lämnar information behöver till exempel inte ha samma kunskap som en person som lämnar rådgivning. Även mellan personer som till exempel enbart lämnar information krävs en varierande grad av kunskap beroende på arbetsuppgifternas art, omfattning och komplexitet. På ett företag som endast förmedlar krediter, utan att utföra eller ansvara för kreditprövningen, behöver personalen endast förstå och kunna förklara innebörden av reglerna om kreditprövning. Kreditgivare behöver dock se till att personal som arbetar med prövning av kreditansökningar har tillräcklig kunskap för att utföra en kreditprövning korrekt.

Med hänsyn till att föreskrifterna ska kunna tillämpas av företagen oberoende av hur deras interna organisation ser ut, verksamhetens art och omfattning och de olika befattningar som finns i den, är det inte möjligt att i föreskrifterna identifiera alla tänkbara kategorier av personal och slå fast en lämplig kunskapsnivå för varje sådan kategori. Föreskriftsförslaget ger därför utrymme för att företagen gör en nyanserad bedömning och anpassar kraven i förhållande till varje person. Nivån på kunskapen ska dock alltid vara så djup och bred som krävs för att den verksamhet som drivs uppfyller de krav som LVBK kommer att ställa. Kunskapen ska också hållas uppdaterad, vilket ingår i kravet på att kunskapen ska vara tillräcklig.

Krav på utbildning och kunskapstest

Det är varje företags ansvar att se till att all personal som kommer att omfattas av 4 kap. 2 § LVBK har den kunskap som krävs för att se till att verksamheten uppfyller de krav som kommer att ställas i LVBK. Enligt förslaget ska företagen därför se till att berörd personal får tillräcklig utbildning. Det innefattar nödvändig vidareutbildning och att personalen vid behov uppdaterar sina kunskaper. Utbildningen kan tillhandahållas och utföras i företagets regi eller av en extern aktör. Det ställs inga formkrav på att utbildningen ska tillhandahållas på ett visst sätt, och utbildning i form av exempelvis e-utbildning är fullt godtagbar. I kravet på utbildning ligger också att personalen ska få utbildning vid relevanta förändringar inom de

områden som anges i 7 kap. 3 § föreskriftsförslaget, så att den har tillräckliga kunskaper. Med relevant förändring avses sådana förändringar som har direkt betydelse för möjligheten för personer som omfattas av kraven på kunskap att utföra sina arbetsuppgifter på ett korrekt sätt.

Kunskapskraven ska säkerställas genom att all personal ska ha genomfört ett kunskapstest med godkänt resultat. I likhet med kravet på utbildning finns det inga formkrav i föreskriftsförslaget när det gäller hur testet ska genomföras. Testet behöver inte heller tillhandahållas av en fristående aktör, men det är nödvändigt att den som tillhandahåller eller godkänner testet har kunskap både om de ämnesområden som testet gäller och om hur kunskapstester ska utformas. Det innebär att företag som tar fram egna kunskapstester måste säkerställa att den person inom företaget som ansvarar för det har kunskap både om aktuella ämnesområden och om hur sådana tester ska utformas.

Styrkande av lämplig praktisk erfarenhet och kunskap

Enligt förslaget ska ett företag kunna lägga fram handlingar som visar att dess personal uppfyller kraven på lämplig praktisk erfarenhet och kunskap. Detta gäller både inom ramen för en prövning av en tillståndsansökan och då Finansinspektionen i övrigt utövar tillsyn.

Företaget kan till exempel visa att kravet på lämplig praktisk erfarenhet uppfylls för en viss person genom att lägga fram handlingar som visar på personens arbetslivserfarenhet. Även kravet på företagen att kunna visa godkänt resultat på ett kunskapstest gäller på individnivå, men det exakta resultatet uttryckt i poäng eller procentandel korrekta svar behöver inte redovisas till Finansinspektionen. Handlingarna ska dock visa kunskapstesternas nivå och innehåll. Att nivån ska anges innebär att företaget själv, eller den som har tagit fram testet, måste bedöma och klassificera vilken nivå testet är tänkt att vara på och vilken personal som är den avsedda målgruppen för testet.

2.2.7 Vissa ansökningar och anmälningar

Finansinspektionens förslag: Ett företag som har fått tillstånd att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter ska anmäla när företaget ingår ett uppdragsavtal. Svenska kreditgivare och kreditförmedlare som vill driva verksamhet utomlands genom filial ska ansöka om tillstånd

hos Finansinspektionen. Till ansökan ska de lämna uppgifter om var och hur verksamheten ska drivas.

En kreditförmedlare av bostadskrediter bör lämna en anmälan om gränsöverskridande verksamhet i annat EES-land via ett formulär som finns på Finansinspektionens webbplats.

Finansinspektionens skäl: I 9 kap. föreskriftsförslaget finns bestämmelser som huvudsakligen behandlar krav på anmälningar och bestämmelser om ansökningar om tillstånd att driva verksamhet i utlandet. Bestämmelserna om vilka uppgifter som ska lämnas i en anmälan eller ansökan har utformats med utgångspunkt i den reglering som gäller för bostadskrediter.

Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska ingå i en anmälan om uppdragsavtal enligt 4 kap. 10 § förslaget till LVBK och vad som i övrigt ska iakttas när det gäller uppdragsavtal (se 7 kap. 1 § 8 förslaget till LVBK). Finansinspektionen föreslår därför bestämmelser som innebär att uppgifter om uppdragstagaren och omfattningen av uppdraget lämnas i en anmälan om uppdragsavtal. För uppdragsavtal som gäller en funktion av väsentlig betydelse ska även uppdragsavtalet bifogas, och i verksamhetsplanen ska företaget redogöra för hur krav på bland annat kontroll uppfylls.

En kreditgivare eller kreditförmedlare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter och som vill inrätta en filial i ett annat land måste få tillstånd av Finansinspektionen innan en sådan etablering görs, se 3 a kap. 4 § förslaget till LVBK. Enligt 7 kap. 1 § 1 förslaget till LVBK får regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, meddela föreskrifter om vilket innehåll en ansökan om tillstånd enligt lagen ska ha. Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att meddela sådana föreskrifter. Enligt föreskriftsförslaget ska ansökan om filialetablering innehålla uppgifter om vilket land som verksamheten ska drivas i. Till ansökan ska det bifogas en plan för verksamheten med uppgifter om filialens organisation, adress och ledning.

Finansinspektionen föreslår allmänna råd som innebär att en kreditförmedlare av bostadskrediter bör lämna en anmälan om gränsöverskridande verksamhet i annat EES-land via ett formulär som finns på Finansinspektionens webbplats. Tidigare har detta reglerats i föreskrifter. Ändringen föreslås mot bakgrund att det nu föreslås regleras i allmänna råd hur en ansökan bör lämnas om tillstånd att driva verksamhet med

bostadskrediter. Det är lämpligt att denna form av anmälan regleras på samma sätt.

2.2.8 Rapportering av uppgifter

Finansinspektionens förslag: Ett företag som har fått tillstånd att driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter, ska skriftligen informera Finansinspektionen när det påbörjar verksamheten och när det gör ändringar av större betydelse i denna. Företaget ska även informera Finansinspektionen om företagets revisor vidtar åtgärder vid misstanke om brott enligt vissa bestämmelser i aktiebolagslagen (2005:551).

Kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter bör rapportera via Finansinspektionens webbtjänst för periodisk rapportering.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett företag ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, se 7 kap. 1 § 12 förslaget till LVBK.

Ett företag som ansöker om tillstånd att lämna eller förmedla andra konsumentkrediter än bostadskrediter och som vid ansökningstillfället inte har påbörjat verksamheten, är enligt föreskriftsförslaget skyldigt att anmäla till Finansinspektionen när verksamheten påbörjas. När verksamheten påbörjas behöver företaget även uppfylla kraven på kunskap och kompetens enligt 7 kap. föreskriftsförslaget. Enligt förslaget ska företaget därför till sin anmälan om påbörjad verksamhet bifoga handlingar som visar att aktuella krav är uppfyllda. Om ett företag inte uppfyller kraven på kunskap och kompetens är det ett skäl för Finansinspektionen att ingripa.

Om det sker ändringar av större betydelse i verksamheten, exempelvis ändringar i de interna reglerna, ska uppgifter om ändringen lämnas till Finansinspektionen. Ändringar av större betydelse kräver normalt även att företaget reviderar sin verksamhetsplan. När företaget lämnar uppgifter om sådana ändringar till Finansinspektionen, ska det därför även lämna in en uppdaterad och aktuell version av verksamhetsplanen.

Finansinspektionen föreslår allmänna råd som innebär att kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter bör rapportera uppgifter om verksamheten via Finansinspektionens webbtjänst för periodisk rapportering. Tidigare har detta reglerats i föreskrifter men Finansinspektionen bedömer att det i nuläget är mer lämpligt att reglera

detta via allmänna råd. Detta är inte avsett att innebära någon praktisk skillnad för företagen som rapporterar.

2.3 Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:12) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i vissa finansiella företag

Finansinspektionens förslag: Finansinspektionens föreskrifter om prövning av ägare, ägarledning och ledning ska gälla även kreditgivare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Det görs redaktionella ändringar i bilaga 1 a och 1 b.

Finansinspektionens skäl: I 3 a kap. 3 § förslaget till LVBK anges att bestämmelserna i 2 kap. 5 § ska gälla även för svenska kreditgivare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Det innebär att prövning av ägarförändringar i kreditinstitut i 14 kap. LBF ska tillämpas även för sådana kreditgivare. Motsvarande gäller för svenska kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter. Föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning – som gäller för bland annat kreditgivare och kreditförmedlare av bostadskrediter – ändras därför så att de även omfattar kreditgivare som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Finansinspektionen förväntas få bemyndigande att göra ändringen, se 7 kap. 1 § 1 och 12 förslaget till LVBK.

I dag framgår det av 2 § föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning att de gäller alla svenska aktieföretag och ekonomiska föreningar som driver verksamhet enligt LVB. Finansinspektionen föreslår att det görs ett förtydligande i bilaga 1 a och 1 b på så sätt att en hänvisning görs till samtliga kapitel om tillstånd enligt förslaget till LVBK.

Det kan noteras att ägare och ledning i vissa företag som i dag är registrerade enligt lagen (1996:1006) om viss finansiell verksamhet redan har lämplighetsprövats enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2023:22) om viss finansiell verksamhet. Om ett företag har lämnat uppgifter inom ramen för den prövning som motsvarar de uppgifter som ska lämnas enligt föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning, och de tidigare lämnade uppgifterna fortfarande är aktuella och riktiga, kan det bli aktuellt att tillämpa undantaget från kravet att lämna viss information i 10 § föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning.

2.4 Ikraftträdande

Finansinspektionens förslag: De nya föreskrifterna och de allmänna råden ska träda i kraft den 20 november 2026.

Finansinspektionens skäl: Lagändringarna som genomför det nya konsumentkreditdirektivet förväntas träda i kraft den 20 november 2026. De föreskrifter och allmänna råd som Finansinspektionen föreslår med anledning av genomförandet av det nya konsumentkreditdirektivet bör träda i kraft samma datum. Det finns inga andra särskilda hänsyn som bör tas i sammanhanget.

Finansinspektionen planerar att i god tid gå ut med information till berörda branscher om den nya tillståndsplikten och vilka krav som kommer att ställas. Informationsinsatserna planeras tillsammans med Konsumentverket, som kommer ha tillsyn över de flesta små och medelstora företag.

3 Förslagets konsekvenser

I avsnitt 1.1 och 1.3 beskrivs vad Finansinspektionen vill uppnå med förslagen till föreskrifter och allmänna råd, vilka alternativa lösningar som finns och vilka följder det kan få om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd.

Vid utarbetandet av föreskrifterna och de allmänna råden har Finansinspektionen noga övervägt vilka bestämmelser som är nödvändiga för att uppnå målet med regleringen. Inspektionen har även tagit hänsyn till de åsikter som branschen har framfört under beredningen för att säkerställa att förslagen inte orsakar mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som är nödvändigt.

Uppgifter om de bemyndiganden som ligger till grund för de föreslagna ändringarna finns i avsnitt 1.4, medan frågor om ikraftträdande och informationsinsatser behandlas i avsnitt 2.4.

Regeringen föreslår ändringar i nuvarande LVB och en ny konsumentkreditlag för att genomföra det nya konsumentkreditdirektivet i svensk rätt. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd innebär i huvudsak preciseringar av de krav som följer av lagförslagen. De egentliga konsekvenserna av inspektionens förslag kan därför i första hand kopplas till den bakomliggande EU-regleringen och det nationella genomförandet i

de lagändringar som regeringen föreslår. Konsekvenserna av regeringens förslag analyseras i prop. 2025/26:223 s. 192–197.

Konsekvenserna som förslagen till föreskrifter och allmänna råd bedöms få för samhället och konsumenterna, företagen och Finansinspektionen därutöver behandlas i avsnitt 3.1–3.3.

Det nya konsumentkreditdirektivet är ett så kallat fullharmoniseringsdirektiv. De föreskrifter och allmänna råd som föreslås innebär preciseringar av de krav som följer av det nationella genomförandet i svensk lagstiftning. Det föreslås inga nya bestämmelser som genomför bolånedirektivet. Finansinspektionens förslag innehåller inga krav som går utöver vad som följer av EU-rätten på området.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

3.1.1 Krediter i konsumentförhållanden

Det är de tillståndspliktiga företag som driver verksamhet med konsumentkrediter, och som omfattas av konsumentkreditlagens tillämpningsområde, som ska tillämpa Finansinspektionens allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden. Syftet med de allmänna råden är att upprätthålla ett högt konsumentskydd på marknaden för konsumentkrediter. Ett högt konsumentskydd innebär bland annat att kreditgivare iakttar god kreditgivningssed i förhållande till konsumenter och tar vara på konsumentens intresse med tillbörlig omsorg. Ett högt konsumentskydd innebär också att varje enskild konsument prövas efter sina egna förutsättningar att återbetala en kredit och endast beviljas krediten om den kan fullgöra kreditavtalet.

Finansinspektionen bedömer att i stort sett samtliga konsumenter som ansöker om en kredit från ett tillståndspliktigt företag kommer att påverkas av de nya allmänna råden. Den mest påtagliga påverkan kommer de allmänna råden om kreditprövning få. Samtidigt innebär de allmänna råden endast ett förtydligande av de krav som följer av den nya konsumentkreditlagen när det gäller vilka uppgifter som ska hämtas in och att de ska kontrolleras. När det ges tydlig vägledning om vilka uppgifter som ska hämtas in och att dessa uppgifter kontrolleras på ett lämpligt sätt, ökar möjligheten att kreditprövningen grundas på korrekta och aktuella uppgifter. Det kan dock i vissa fall innebära att konsumenter som under den tidigare

regleringen skulle ha beviljats en kredit nu nekas krediten. Finansinspektionen bedömer dock att de allmänna råden endast marginellt inverkar på konsumenters möjligheter att beviljas en kredit.

Även förslagen till råd om god kreditgivningssed och omsorgsplikt förväntas få en positiv påverkan på konsumentskyddet. Att konsumenter får tydlig information om vilka risker ett åtagande innebär, stärker skyddet för konsumenterna och förväntas bidra till att risken för överskuldssättning minskar. Det gör även förslaget om att ett företag bör identifiera konsumenten innan avtalet ingås.

3.1.2 Verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

För företag som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter innebär förslaget till LVBK att det ställs krav på tillstånd, uppföranderegler vid tillhandahållande av konsumentkrediter, krav på ersättningssystem och krav på kunskap och kompetens hos näringsidkarens personal. Sådana krav ställs på de flesta företag som erbjuder eller lämnar krediter till konsumenter.²⁰ Förslaget till ändringar i föreskrifterna och de allmänna råden innebär att dessa krav preciseras, vilket bidrar till enhetliga och konkreta regler för företag som driver verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Detta gynnar både den enskilde konsumenten och samhällsekonomin i stort. Regleringen syftar även till att öka tryggheten för konsumenter som söker efter andra konsumentkrediter än bostadskrediter. De ska kunna göra det i trygg förvissning om att de företag som är under Finansinspektionens tillsyn agerar på ett professionellt och ansvarsfullt sätt. Det är viktigt för samhället att det finns en ansvarsfull och tillförlitlig finansmarknad, så att konsumenternas förtroende upprätthålls.

Som framgår av avsnitt 3.2.3 medför de föreslagna föreskrifterna och de allmänna råden något högre kostnader för kreditgivarna och kreditförmedlarna. De ökade kostnaderna kan komma att drabba konsumenterna genom en högre prisnivå generellt. Finansinspektionen bedömer dock att det endast bör bli fråga om begränsade prisökningar med hänsyn till konkurrensen på marknaden. Även den omständigheten att den ränta och de kostnader som kan tas ut begränsas av ränte- och kostnadstaket i 4 kap. 4–6 §§ nya konsumentkreditlagen bör bidra till detta. De negativa

---

²⁰ Prop. 2025/26:223 s. 83.

konsekvenserna av eventuella kostnadsökningar övervägs av det samhällsekonomiska intresset av ett högt konsumentskydd.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Berörda företag

Förslagen i prop. 2025/26:223 påverkar företag som driver verksamhet med kreditgivning eller kreditförmedling av andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Det gäller bland annat

- vissa företag som vid sidan av sin huvudverksamhet tillhandahåller finansiering åt konsumenter för inköp av det egna företags varor eller tjänster,
- företag som tillhandahåller finansiering åt konsumenter för inköp av den egna koncernens varor eller tjänster, och
- större företag som erbjuder finansiering åt konsumenter för inköp av sina egna varor eller tjänster genom en tredje part.

Dessa företag har inte tidigare varit tillståndspliktiga enligt LVB.

Därutöver tillkommer företag som enligt sina befintliga tillstånd kan driva verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter. Dessa är kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar. Det kan dock noteras att betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar endast kan lämna konsumentkrediter inom ramen för vad som är särskilt reglerat för dessa aktörer. Det innebär att de endast kan lämna konsumentkrediter inom ramen för betaltjänstverksamhet. I prop. 2025/26:223 föreslås att kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar endast ska omfattas av föreskrifter som meddelas i anslutning till LVBK när det gäller kraven på bland annat hederlighet, på kunskap och kompetens, i fråga om ersättningssystem samt i fråga om dokumentation av kreditbeslut.

Det finns cirka 125 kreditinstitut samt färre än 15 betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar som har tillstånd hos Finansinspektionen som omfattar rätt att lämna eller förmedla krediter till konsumenter.²¹

---

²¹ I dagsläget finns det fler betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar som kan ge konsumentkrediter som inte är bostadskrediter. När övergångsbestämmelserna till lagen (2025:596) om upphävande av lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter upphör att gälla vid utgången av juli 2026, kommer de institut som inte

Antalet kreditinstitut kan möjligen bli något fler när övergångsbestämmelserna till lagen (2025:596) om upphävande av lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter upphör att gälla vid utgången av juli 2026. De företag som i dag fortfarande driver verksamhet med konsumentkrediter med stöd av övergångsbestämmelserna, kommer nämligen att behöva söka tillstånd som kreditinstitut eller avsluta sin verksamhet när bestämmelserna upphör att gälla. För närvarande finns det cirka 50 registrerade konsumentkreditinstitut som omfattas av dessa övergångsbestämmelser.

Det är svårare att ange hur många företag som tillhandahåller finansiering åt konsumenter för inköp av sina egna eller koncernens varor och tjänster, eller som erbjuder finansiering åt konsumenter för inköp av sina varor och tjänster genom tredje part. Vissa av dessa företag kommer att bli tillståndspliktiga enligt förslaget till LVBK och ställas under Finansinspektionens tillsyn. Små och medelstora företag²² föreslås dock i stor utsträckning undantas från tillståndskravet, och träffas därmed inte av förslaget till allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden och inte heller av förslaget till föreskrifter och allmänna råd om bostadskrediter och vissa andra konsumentkrediter. I prop. 2025/26:223 görs bedömningen att ett begränsat antal företag berörs av det nya tillståndskravet. Bedömningen utgår från att det enligt Statistiska centralbyråns företagsräknare finns knappt 200 aktiva företag inom detaljhandeln som har minst 250 anställda, men att det inte går att avgöra hur många av dessa som erbjuder varor till konsumenter eller som klassas som små eller medelstora företag på grund av en låg årsomsättning eller balansomslutning.²³

Finansinspektionen bedömer att ett antal företag som i dag är registrerade som finansiella institut enligt lagen om viss finansiell verksamhet, och vars verksamhet innefattar kreditgivning till konsumenter, kommer att bli tillståndspliktiga om förslagen i prop. 2025/26:223 genomförs. Finansinspektionen uppskattar dock att det handlar om färre än tio företag.

Finansinspektionen har även uppskattat hur många varu- och tjänstleverantörer som kan bli tillståndspliktiga enligt förslaget till LVBK. Totalt uppskattar inspektionen att det handlar om ett 80-tal företag. I denna siffra

---

har beaktats inte längre ha möjlighet att ge sådana krediter. De inkluderas därför inte i denna remisspromemoria.

²² Företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år.

²³ Se prop. 2025/26:223 s. 195.

är även de kreditgivare som sedan tidigare är registrerade som finansiella institut inräknade. De flesta av de företag som kan behöva söka tillstånd ger inte själva krediter, utan skulle kunna bli tillståndspliktiga som kreditförmedlare. Tillståndsplikten är dock beroende av om de faktiskt faller inom begreppet kreditförmedlare, det vill säga om de får ersättning för att förmedla krediter. För att kunna uppskatta hur många företag det handlar om måste de enskilda avtalen med kreditgivare granskas, vilket inte är möjligt att göra inom ramen för detta regelprojekt.

Det finns sannolikt ytterligare ett antal svenska företag som skulle kunna bli tillståndspliktiga utöver dem som ingår i de källor som Finansinspektionen har haft att tillgå, men det är oklart hur många de är. Det kan dock förmodas att de flesta av de oidentifierade företagen är mindre företag, som därmed inte är tillståndspliktiga. Det kan även noteras att utländska aktörer som riktar sig till den svenska marknaden genom en svensk webbplats och en betallösning på svenska kan komma att behöva söka tillstånd hos Finansinspektionen. En kartläggning av vilka utländska företag som kan komma i fråga är alltför resurskrävande för att kunna göras i detta skede. Vidare beror konsekvenserna för dessa företag huvudsakligen på den lagreglering som genomför det nya fullharmoniserade konsumentkreditdirektivet.

3.2.2 Krediter i konsumentförhållanden

Konsekvenser för berörda företag

Förslaget till nya allmänna råd ligger i linje med den nya lagstiftning som föreslås i prop. 2025/26:223 och förtydligar endast Finansinspektionens syn på regleringen.

God kreditgivningssed och omsorgsplikt

Finansinspektionen lämnar nya allmänna råd om god kreditgivningssed och omsorgsplikt. Finansinspektionens uppfattning är att de råd som ges är rimliga för att kunna upprätthålla ett högt konsumentskydd.

Förslaget att särskild hänsyn ska tas vid långa återbetalningstider och att vissa överväganden ska göras vid ett lågt återbetalningsbelopp i förhållande till det sökta kreditbeloppet bedöms endast få en försumbar påverkan på företagen. Företagen har enligt lag att förhålla sig till att omsorgsfullt ta tillvara konsumentens intressen. De allmänna råden skulle dock kunna innebära att något färre krediter beviljas om kreditgivaren bedömer att det

finns skäl att avråda från att ta en kredit med en lång återbetalningstid eller en ett månatligt återbetalningsbelopp som inte står i rimlig relation till det sökta kreditbeloppet. Detta gäller huvudsakligen de mindre krediterna till konsumenter med låga inkomster. Dock anser Finansinspektionen att det är rimligt ur ett överskultsättningsperspektiv att konsumenter i vissa fall avråds från dessa krediter. Om något färre krediter kommer att beviljas minskar också kreditgivarnas intäkter för denna kredittyp. Samtidigt kan kreditgivarnas kreditförluster minskas om krediter beviljas i en mindre utsträckning till konsumenter med en svagare ekonomi. Baserat på den information som inspektionen har tillgänglig är det inte möjligt att räkna på effekterna av detta.

Förslaget inom området god kreditgivningssed och omsorgsplikt hanterar även frågan om ytterligare information till en medsökande i samband med att ett kreditavtal ingås. Finansinspektionens uppfattning är att kostnaderna för att lämna sådan information är försumbar, och att det ligger i både kreditgivarens och konsumentens intresse att information som kan minska risker för onödig skuldsättning kommer konsumenten till handa så att han eller hon kan fatta ett välgrundat beslut om att ingå eller avstå avtalet.

Förslaget till råd om att ett företag bör identifiera kunden kan ge ökade kostnader för företagen genom att de behöver införa tjänster för identifiering i ett tidigare skede i processen. Kostnaderna avser dels it-utveckling, dels tecknandet och nyttjandet av en identifieringstjänst. Finansinspektionen uppskattar kostnaderna för it-utveckling till 2–4 arbetsveckor, vilket skulle innebära en kostnad på cirka 28 400–56 800 kronor per företag.²⁴ Kostnaderna för tecknandet och nyttjandet av en identifieringstjänst varierar beroende på vilken tjänst för identifiering och vilken prismodell som företaget väljer.²⁵ Prisuppgifter för dessa modeller är inte offentliga och Finansinspektionen saknar kännedom om prissättningen. Det finns i dag åtminstone två olika aktörer som tillhandahåller identifieringstjänster. Redan i dag används sådana tjänster av majoriteten av alla kreditgivare i samband med att ett kreditavtal ingås. Finansinspektionen anser att det är rimligt att identifiering görs även vid kreditförmedling för att säkerställa ett

---

²⁴ Baserat på en lön för systemanalytiker och IT-arkitekter m.fl. enligt <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/lonesok/Search?lon=systemtekniker+it> (hämtad: 20260413).

²⁵ <https://www.bankid.com/foretag/anslut-foretag> (hämtad 20260409) och <https://org.frejaeid.com/kontakt/> (hämtad 20260409).

högt konsumentskydd samt minska risken för bedrägerier och att en kreditupplysning hämtas in utan konsumenters samtycke.

Kreditprovning

Finansinspektionens intention är att de allmänna råden ska fungera som vägledning, speciellt för kreditprovning. Det är viktigt att det blir tydligt för företagen vad inspektionen förväntar sig och vilka möjligheter som finns. Den nya lagregleringen är mer detaljerad än den befintliga lagstiftningen, men Finansinspektionen anser att det trots det finns goda skäl att fortsatt ge ut allmänna råd på området.

De föreslagna allmänna råden ligger linje med de nya reglerna om kreditprovning. Råden förtydligar endast den nya regleringen och är tydligt uppdelade för att fungera som vägledning för kreditgivare. Finansinspektionens bedömning är att de nya allmänna råden i stor utsträckning också ligger i linje med de processer som redan finns på plats hos företagen. Däremot kan de företag som i dag inte har krav på sig att göra en kreditprovning få ökade kostnader för att uppfylla kraven i den nya lagstiftningen. Den implementeringskostnaden påverkas dock inte av Finansinspektionens allmänna råd, utan tillkommer med anledning av att dessa företag nu omfattas av konsumentkreditlagens tillämpningsområde.

Finansinspektionen har ändå gjort en beräkning av möjliga tillkommande kostnader för företagen utifrån bedömningen att det tillkommer vissa utvecklingskostnader av befintliga it-system hos en del av de företag som berörs. En beräkning av engångskostnader kopplade till it-utveckling har gjorts och bygger på en uppskattning av 0,25–1 årsheltidstjänster, vilket motsvarar cirka 170 400–681 600 kronor per företag.²⁶

Beroende på vilka vägval som företagen gör och hur de bedömer sina befintliga kreditprovningsprocesser, kan det också uppstå behov av nya eller förändrade processer. Det kan medföra både tillfälliga och löpande administrativa kostnader, men företagen kan också – utifrån insikt om sin egen verksamhet – bedöma att de inte behöver göra någon förändring och att det därmed inte uppstår några nya kostnader.

---

²⁶ Baserat på en lön för systemanalytiker och IT-arkitekter m.fl. enligt <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/lonesok/Search?lon=systemtekniker+it> (hämtad: 20260413).

Utlåningsvolymerna till konsumenter med låga inkomster kan komma att minska hos en del företag, vilket i sin tur kan innebära minskade möjligheter till intäkter. Dock torde det inte bero på Finansinspektionens allmänna råd, utan på den förändrade lagstiftningen. Baserat på den information som finns tillgängligt för inspektionen är det dock inte möjligt att räkna på effekterna av detta.

3.2.3 Verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Konsekvenser för berörda företag

Finansinspektionens förslag till föreskrifter och allmänna råd förväntas inte påverka konkurrensförhållandena på marknaden. Det kan därvid noteras, vilket även framgår av avsnittet *Berörda företag*, att det främst är större företag som träffas av Finansinspektionens förslag.

Ansökan om tillstånd för verksamhet

Finansinspektionen föreslår nya bestämmelser om innehållet i en ansökan om tillstånd. Bestämmelserna förväntas leda till ökad tydlighet och förutsebarhet för företagen. Fler kompletta ansökningar förväntas även leda till en minskad administrativ börda för företagen samt tidsvinster genom ett minskat behov av skriftväxling. De företag som kommer att ansöka har inte tillstånd hos Finansinspektionen sedan tidigare. Tillståndsprocessen hos inspektionen kommer därför att vara ny för dessa företag. För att underlätta ansökningsförfarandet kommer Finansinspektionen att tillhandahålla ansökningsformulär för kreditgivare respektive kreditförmedlare.

Tillståndskraven innebär att företagen bland annat kommer att behöva ta fram en verksamhetsplan och en del nya interna regler om rådgivning, ersättningssystem, hantering av klagomål, kreditgivning eller kreditförmedling, utformning av tjänster och produkter samt kunskap och kompetens. Därutöver ska företaget uppfylla kraven på verksamheten samt kunskap och kompetens. Även interna processer, system och organisation kan behöva anpassas för att uppfylla tillståndskraven. För kreditgivare tillkommer även krav på ägare och ledning. Det är svårt att beräkna hur lång tid ett företag behöver avsätta för att ta fram en fullständig ansökan.

Innehållet i ansökningarna kommer att variera mellan företagen, eftersom verksamheternas affärs- och driftförhållanden kan skilja sig väsentligt. De uppskattningar som görs nedan innehåller därför stora osäkerhetsmoment.

För de företag som vid sidan av sin huvudverksamhet tillhandahåller finansiering åt konsumenter för inköp av det egna företagens varor eller tjänster, eller av den egna koncernens varor eller tjänster, uppskattar Finansinspektionen kostnaderna för att ansöka om tillstånd till mellan 162 600 kronor (100 timmar x 1 626 kronor²⁷) och 243 900 kronor (150 timmar x 1 626 kronor). Om ett sådant företag sedan tidigare är registrerat enligt lagen om viss finansiell verksamhet bedöms dock kostnaden bli längre, främst eftersom företaget redan har genomgått en prövning av ägare, ägarledning och ledning. Uppskattningsvis uppgår ansökningskostnaden då till mellan 114 030 kronor (70 timmar x 1 626 kronor) och 130 320 kronor (80 timmar x 1 626 kronor). Motsvarande kostnad bedöms även gälla för större företag som erbjuder finansiering åt konsumenter för inköp av sina egna varor eller tjänster genom en tredje part, alltså företag som agerar som kreditförmedlare. För dessa företag ställs inga krav på ägare och ledning och de interna reglerna behöver inte vara lika omfattande när företaget inte ska lämna krediter.

Det tillkommer även kostnader för att uppfylla kraven på kunskap och kompetens, men dessa beskrivs i ett eget avsnitt nedan, se *Kunskap och kompetens*. Finansbolagens Förening har uppskattat att den totala kostanden för att bland annat upprätta ansökan, utbilda medarbetare och utveckla system till sammanlagt 2 miljoner kronor för en mindre kreditgivare.

Utöver kostnaderna för att upprätta ansökan, föreslår Finansinspektionen att inspektionen ska ta ut följande ansökningsavgifter:

- 135 000 kronor för kreditgivare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter
- 75 000 kronor för kreditförmedlare av andra konsumentkrediter än bostadskrediter.

Ansökningsavgiften kommer att regleras i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

För de företag som beviljas tillstånd finns ett förslag om att ta ut en årlig avgift för kreditgivare på 100 000 kronor och för kreditförmedlare på 30 000 kronor enligt ändringar som ska göras i förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet.

---

²⁷ Beloppet motsvarar timkostnaden enligt 2 § första stycket förordningen om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet.

Prövning av ägare, ägarledning och ledning

Förslagen i föreskrifterna om vilka uppgifter som ska lämnas till Finansinspektionen när det sker en ändring i kreditgivarens ägarkrets eller ledning överensstämmer med vad som gäller för företag som i dag driver verksamhet enligt LVB och med vad som gäller i övrigt på det finansiella området. Kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar ska inte tillämpa bestämmelserna om prövning av ägare, ägarledning och ledning i föreskriftsförslaget. I den löpande verksamheten drabbas kreditgivarna endast av kostnader med anledning av bestämmelserna om prövning av ägare, ägarledning och ledning, om det sker några ändringar av ägarkretsen eller i ledningen.

Arbetet med att ta fram de uppgifter som ska lämnas till Finansinspektionen i samband med en ny prövning av ägare, ägarledning eller ledning bedöms inte ta några större resurser i anspråk. Arbetet består främst i att fylla i de bilagor till föreskrifterna om prövning av ägare, ägarledning och ledning som blir relevanta och att till exempel ta fram meritförteckningar. Majoriteten av uppgifterna till bilagorna borde redan finnas tillgängliga för kreditgivarna. Kostnaden för att ta fram de uppgifter som ska lämnas till Finansinspektionen vid en ägarprövning beräknas uppgå till cirka 6 504 kronor (4 timmar x 1 626 kronor) per ägare. Kostnaderna för att ta fram de uppgifter som ska lämnas in till Finansinspektionen vid en ledningsprövning beräknas till samma belopp per ledningsperson.

Krav på verksamheten

Föreskriftsförslaget ställer krav på verksamheten, som bland annat innebär att företagen ska ha ett antal interna regler som ska beslutas av styrelsen. För kreditinstituten, betalningsinstituten och instituten för elektroniska pengar gäller att de ska ha interna regler om rådgivning, ersättningssystem, kreditgivning, kreditförmedling, utformning av tjänster och produkter samt kunskap och kompetens. Finansinspektionens uppfattning är att de företag som redan i dag står under tillsyn har en del av dessa interna regler på plats. Företagen kan dock behöva uppdatera sina interna regler för att följa de regler som finns i föreskriftsförslaget.

Kostnaden för att uppdatera och ta fram de interna reglerna uppskattas till mellan 13 008 kronor (8 timmar x 1 626 kronor) och 16 260 kronor (10 timmar x 1 626 kronor) per regelverk, vilket är en engångskostnad.

Kostnaden för att ta fram och uppdatera interna regler kommer dock att variera mellan företagen beroende på verksamhetens art och omfattning.

För företag som inte sedan tidigare har tillstånd hos Finansinspektionen inkluderas kostnaderna för att upprätta de interna reglerna i arbetet med att ta fram en tillståndsansökan. Samtliga företag får en löpande administrativ kostnad i och med kravet på att de interna reglerna ska uppdateras och utvärderas regelbundet. Den kostnaden bedöms dock vara försumbar.

Kunskap och kompetens

De nya kunskaps- och kompetenskraven som föreslås kommer att medföra engångskostnader för att bland annat etablera nya eller se över befintliga interna processer, ta fram utbildningsmaterial och se till att all relevant personal genomgår ett kunskapstest. De kommer också att innebära löpande kostnader för att uppfylla kravet på att personalen genom utbildning har tillräckliga kunskaper.

Finansinspektionen har bitt branschen uppskatta kostnaderna för att uppfylla kunskap- och kompetenskraven. Svenska Bankföreningen uppger att det är mycket svårt att uppskatta kostnaderna, men att det kan handla om omkring 1,5–2 miljoner kronor. Den största kostnaden uppges vara tiden som behöver avsättas för att genomföra utbildningen.

Utifrån hur Finansinspektionen tidigare har uppskattat kostnaderna för att uppfylla krav på kunskap och kompetens för bostadskreditinstitut och försäkringsdistributörer, bedömer inspektionen engångskostnaderna till 1 626 kronor per anställd. Till detta kommer att etablera nya eller se över befintliga interna processer och ta fram utbildningsmaterial.

Finansinspektionen uppskattar dessa kostnader till 260 160 kronor (160 timmar x 1 626 kronor). De löpande kostnaderna för att uppfylla kravet på att personalen genom utbildning har tillräckliga kunskaper, uppskattas till 40 650 kronor (25 timmar x 1 626 kronor). Kostnaden kan dock variera beroende på om företaget tillhandahåller utbildningen internt eller externt.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

3.3.1 Krediter i konsumentförhållanden

Finansinspektionen bedömer att de föreslagna allmänna råden inte kommer att innebära några betydande tillkommande kostnader för inspektionen. Det

kommer inte att uppstå några behov av it-insatser hos inspektionen kopplat till dessa allmänna råd och det tillkommer inte heller någon ny inrapportering. Råden bör också underlätta den framtida tillsynen, eftersom det blir ännu tydligare vilka förväntningar som finns på god kreditgivnings- sed och kreditprovningar i samband med kreditgivning till konsumenter.

3.3.2 Verksamhet med andra konsumentkrediter än bostadskrediter

Den initiala konsekvensen för Finansinspektionen är en ökad arbetsbelastning i samband med provningen av de ansökningar som kommer in på grund av den föreslagna lagregleringen i LVBK och förslaget till föreskrifter och allmänna råd till denna reglering.

Samtidigt förväntas de föreslagna föreskriftsändringarna underlätta Finansinspektionens arbete med tillståndsansökningarna, eftersom tydliga föreskrifter om vad en ansökan ska innehålla förväntas leda till att ansökningarna kommer att vara mer kompletta från början. Detta kan i sin tur leda till en mer effektiv handläggning och kortare handläggningstider. Därtill förväntas förslagen leda till minskade kostnader för Finansinspektionen genom minskad skriftväxling.

En ansökan om tillstånd som kreditgivare beräknas innebära cirka 90 arbetstimmar för Finansinspektionen. En ansökan om tillstånd som kreditförmedlare förväntas innebära cirka 50 arbetstimmar. Finansinspektionen förväntas endast få in ett tiotal ansökningar från kreditgivare, men cirka 70 ansökningar från företag som vill driva verksamhet med kreditförmedling. Majoriteten av dessa ansökningar förväntas komma in inom ett halvår från det att de nya reglerna träder i kraft den 20 november 2026. Ansökningarna antas kunna hanteras under nio månader. Under denna period behöver minst tre anställda hantera dessa ansökningar på heltid. Kostnaderna för handläggningen kommer att tas ut genom nya ansökningsavgifter. När företagen har beviljats tillstånd tillkommer en ökad arbetsbelastning genom att fler bolag omfattas av Finansinspektionens tillsynsansvar. Kostnaderna för detta kommer att finansieras genom ökade tillsynsavgifter och andra avgifter.

Ändringarna i föreskrifterna och de allmänna råden bör utvärderas ett år efter att de har trätt i kraft. Konsekvenserna av regleringen kommer att kunna utvärderas inom ramen för Finansinspektionens löpande arbete med tillsyn.